

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

VII. ročník ● 8-9/2014

DONAU RADWEG

Počúvajte Rádio7 na frekvenciách

103,6 MHz v Bratislave

107,4 MHz v Novom Meste nad Váhom

107,7 MHz v Banskej Bystrici

Na celom území SR cez satelit **Astra 3B** alebo cez internet na **www.radio7.sk**

Vysielame modernú kresťanskú hudbu od domácich i zahraničných interpretov, krátke duchovné povzbudenia, poradenské a diskusné relácie, informácie o dianí vo svete i cirkvi a mnoho iného.

Rádio7 je mediálnym projektom občianskeho združenia TWR media so sídlom:

Banšelova 17, Bratislava

tel.: 02 / 43 41 19 11

č. účtu: 2629010483/1100

**Počúvajte nás a podporte
naše vysielanie!**

rádio

Mediálny partner Dialógu

O B S A H

Fórum LIST Z IRAKU	4
Listujeme v histórii HOLOKAUST – CESTA BEZ NÁVRATU Barbara Turčíková	6
Pri šálke... S Jasminou Nasarikovou	9
Téma DONAURADWEG Bohuslav Piatko	12
Filozofické okienko ÚZKOSŤ A ODVAHA, KIERKEGAARD A TILICH Martina Pavlíková	20
KEBY STE MA POZNALI Anna Činčuráková Tipulová	22
Rozprávania z trolejbusu Tomáš Komrška	24
Z misie v Glasgowe Martin Kačúr	25
Na margo dní UKRAJINA, IZRAEL, IRAK Štefan Markuš	26
Dialóg mladých ČO JE NOVÉ?	27

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET: 262 104 1859/1100, Variabilný symbol: 1014

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@internet.sk

Jazyková úprava: Rastislav Števko Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43 Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor,
č. tel.: 0903 474 142, e-mail: svatava@internet.sk, web: www.mediasvatava.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. Vyšlo: 19. 9. 2014 Tlač: Transmedic Slovakia, s.r.o.

Predná strana obálky: B. PIATKO: Donauradweg

EV: 2670/08 ISSN: 1337-6985

DO NOVÉHO ŠKOLSKÉHO ROKU

V jednej zo svojich kníh o krajine Narnia odpovedá ústami Aslana autor C. S. Lewis na otázku zvedavej Lucie, že Narnia je krajina, do ktorej ich zavolať, aby sa v nej naučili spoznať ho aj v ich svete. Narnia je v knihách pre jej návštevníkov – dcéry a synov Evy a Adama – miestom, v ktorom sa majú pripraviť na skutočný život v ich ozajstnom svete.

Tieto slová sú aj pre nás v škole Narnia zdôvodnením našej existencie. Naša škola je tu preto, aby deti, ktoré nás navštevujú, pripravila na život. Aj na ten, ktorý budú žiť, keď ju absolvujú. Samozrejme, nemyslíme len na budúcnosť, ale prežívame s nimi ich súčasnosť a chceme, aby čas, ktorý trávia v škole, bol pre nich zmysluplný a zaujímavý; čas, na ktorý sa tešia ráno alebo cez prázdniny.

Snažíme sa, aby deti v škole nielen nadobúdali akademické vedomosti, ktoré im pomôžu napredovať v akademickej kariére (čo asi každý od školy očakáva), ale aj schopnosti a zručnosti, ktoré im umožnia byť úspešnými v každodennom živote. To zahŕňa široké spektrum zručností – od schopnosti pracovať zodpovedne, samostatne a pritom byť tímovým hráčom, vedieť si prácu naplánovať, dodržať čas a termíny, až po zručnosť vyznať sa v partnerských vzťahoch, rozumiť opačnému pohlaviu a raz si možno založiť rodinu.

Týmto však naša úloha školy a učiteľov nekončí. Okrem toho chceme v našich deťoch budovať charakterové vlastnosti „pravých“ Narnijčanov – tak, ako sa to dialo s deťmi, ktoré sa v Narnii ocitli v knihách. Znamená to pre nás veľmi veľa – aby pomohli, keď treba, aby boli čestné, trpezlivé, milujúce. Aby sa ne-nechali zmiasť rôznymi klamstvami a polopravdami. Aby boli odvážne a silné, spravodlivé a dobré. Aby svoj život na svete vnímali ako správcovia, ktorí ho raz majú odovzdať v lepšom stave, než v akom ho našli. Aby boli pracovité a rady sa učili. Aby rozumeli hodnote slobody a milovali ju. Samozrejme, nechceme ani len predstierať, že sa nám to darí vždy a všade. Je to ale našim cieľom, súčasťou našej vízie.

Ale Aslanova odpoveď malej Lucii je ešte obsažnejšia. Deti v Narnii spoznávajú Aslana, jeho príbeh, lásku, jeho obeť za hriech a následnú záchranu zradcu, potrebu pokánia a premenenia sa. Aslan malej Lucii hovorí: „Tým, že ste ma spoznali tu (v Narnii), budete ma môcť lepšie spoznať tam (vo vašom svete).“ A tak naša otázka znie, či ako učitelia umožníme svojimi životmi spoznať deťom, ktoré stretávame, skutočného Spasiteľa.

Verím, že sa zhodneme na tom, že táto úloha nie je vôbec ľahká a možno je to tá najťažšia z úloh, ktoré ako dospelí máme. My ako učitelia v škole, ale druhí možno ako rodičia, alebo len náhodní okoloidúci, ktorých nejaké dieťa stretáva každé ráno pri ceste do školy. A tak chceme prosieť o múdrosť, ako sa tejto úlohy máme každodenne zhostovať a milosť, aby sme k tomu mali odvahu a silu aj v školskom roku, ktorý teraz začíname.

ROMAN BARANOVIČ
(Autor je riaditeľom
Cirkevnej základnej
školy Narnia v Bratislave
s pobočkou v Pezinku.
Je šťastne ženatý, má tri
deti, žije v Pezinku
a zapája sa do práce
spoločenstva CB vo
Svätom Jure.)

LIST Z IRAKU

Naši drahí,

chceme sa s vami podeliť o naše každodenné boje. Dúfam, že náš nárek zasiahne svet. Sme ako slepec z Jericha (Mk 10, 46–52), ktorý nemal čo vyjadriť, ale jeho hlas žiadal Ježiša, aby sa nad ním zmiloval. Aj keď niektorí ľudia ignorovali jeho hlas, iní ho počuli a pomohli mu. Spoliehame sa na ľudí, ktorí budú počúvať! Vstúpili sme do tretieho týždňa nášho vysídlenia. Čo sa týka poskytovania prístrešia, jedla a uspokojovania potrieb ľudí, veci sa hýbu veľmi pomaly. Stále sú tu ľudia, ktorí žijú na ulici. Ešte stále neexistujú žiadne organizované tábory okrem škôl, ktoré sa používajú ako utečenecké tábory. Nedokončená trojpodlažná budova bola tiež použitá ako utečenecký tábor. V týchto nedokončených budovách si rodiny kvôli súkromiu vytvorili izby pomocou plastových fólií. Tieto miesta vyzerajú ako stajne. Všetci sme zvedaví, či to niekedy skončí. Vážime si všetko úsilie, ktoré bolo vynaložené na poskytnutie pomoci vystahovaným ľuďom. Prosím,

uvedomte si, že poskytnutie jedla a prístrešia nie je jediná podstatná vec, ktorú potrebujeme. Naša situácia je oveľa zložitejšia. Hovoríme o dvoch menšinách (kresťania a jezidi), ktoré prišli o svoje pozemky, domovy, veci, prácu, peniaze, niektorí boli odlúčení od svojich rodín a blízkych a všetci sú prenasledovaní kvôli svojmu náboženstvu.

Naši cirkevní predstavitelia robia, čo môžu, aby tento problém vyriešili. Stretli sa s politickými predstaviteľmi, s prezidentom Iraku a Kurdistanu, ale iniciatívy a konanie týchto politických vodcov sú veľmi pomalé a skromné. V skutočnosti všetky politické stretnutia nevedli k ničomu. Až doteraz nedošlo k žiadnemu rozhodnutiu ohľadom aktuálnej situácie vysídlených menšín. Z tohto dôvodu sa dôvera v politických vodcov zmenšila, ak ešte vôbec nejaká existuje. Ľudia to už nedokážu tolerovať. Breno je príliš ťažké. Včera sa jeden mladý muž vyjadril, že by radšej zomrel, ako má žiť bez dôstojnosti. Ľudia majú pocit, že im bola vzatá ich dôstojnosť. Sme prenasledovaní kvôli nášmu náboženstvu. Nikto z nás si ani nepomyslel, že budeme kvôli tomuto žiť v utečeneckých táboroch.

Je ťažké uveriť, že toto sa odohráva v 21. storočí. Zaujímalo by nás, čo sa presne deje. Je to ďalší plán alebo dohoda ako rozdeliť Irak? Ak je to pravda, kým a prečo? Prečo sa znovu opakujú udalosti rozdelenia Blízkeho východu, ktoré sa odohrali v roku 1916? V tej dobe išlo o politickú záležitosť a zaplatili za to nevinní ľudia. Je zrejme, že existujú zlí a prefíkaní ľudia, ktorí si chcú Irak rozdeliť. V roku 1916 sme stratili sedem sestier, mnoho kresťanov zomrelo a ďalší boli vyhnaní. Je to len náhoda, že opäť čelíme tomuto deleniu, alebo je to zámerné?

Avšak ťažkosti nie sú len v utečeneckých táboroch, kde sú vyhostení ľudia. To, čo sa stalo v našich kresťanských mestách, ktoré boli evakuované, je ešte horšie. ISIS donútili opustiť svoje domovy tých, ktorí neodišli z ich miest do noci 6. augusta. Včera bolo vyhnaných

sedemdesiatdva ľudí z mesta Karakosh. Avšak nie všetci z nich prišli. Tí, ktorí prišli včera v noci, boli v úbohom stave. Museli prebrodiť riekku Al-Khazi, pretože most bol zničený. Niektorí z nich zostali na druhom brehu. Nevieme, kedy sa im podarí prísť do Erbil. To závisí od situácie a rokovaní medzi Peshmerga a ISIS. Niektorí ľudia sa vrátili, aby pomohli odísť starým ľuďom, ktorí nevládali chodiť. Aj jedna z našich sestier odišla, aby priviedla svojich rodičov. Ďalšia žena rozprávala, že bola odlúčená od svojho manžela a detí a nič o nich nevie. Pravdepodobne sú medzi ostatnými, ktorí sú na druhom brehu, alebo by mohli byť medzi rukojemníkmi, ktorých zajali ISIS. Taktiež jednej matke vytrhli z náručia trojročné dievčatko a nič o ňom nevie. Nevieme, prečo ISIS vyhnala ľudí z Karakosh, ale od tých, ktorí práve odtiaľ prišli, sme sa do počuli, že ISIS priväzala do Karakosh sudy, ktorých obsah je neznámy.

Okrem toho vieme o štyroch kresťanských rodinách, ktoré už viac ako tri týždne ostali zablokované v Sindžáry. Pravdepodobne sú bez jedla a bez vody. Ak im nikto nepomôže, zomrú. V súčasnosti nemáme s nimi žiadny kontakt a neexistuje žiadny spôsob, ako vyjednávať s ISIS.

Čo sa týka našich komunít, vieme, že v našom konvente v Tel Kaif si ISIS vytvorila sídlo. Tiež sme sa dozvedeli, že sa dostali do nášho konventu v Karakosh. Tí, ktorí prišli len nedávno, tvrdili, že všetky náboženské obrazy, ikony a sochy boli zničené. Z veží kostolov sňali kríže a zavesili tam svoje zástavy. Nie je to len v Karakosh a Tel Kaif. V Baqofe sa jedna z našich sestier do počula, že situácia je pokojná, a tak sa vrátila s niekoľkými ľuďmi pre svoje lieky. Zistila, že kláštor bol vyrabovaný, všetko bolo otvorené a rozhádzané po celej miestnosti. V okamihu, keď vstúpili do kláštora, zasiahli mesto tri bomby. Okamžite stadiaľ odišli.

Na rozdiel od toho, čo sa deje s kresťanmi, včera, v piatok 22. augusta, šiitský samovražedný atentátnik a ozbrojenec zaútočili na sunnitskú mešitu Abou Mussab v obci, ktorá je pod kontrolou irackej vlády v provincii Dijala. Tento útok zanechal 68 mŕtvych. Je veľmi bolestné počúvať o ľuďoch, ktorí boli zabití počas modlitby. Pokiaľ ide o médiá a tlačové správy, tento masaker zatienil to, čo sa deje s kresťanmi v Ninive. Obávame

sa, že náš boj bude len našou vlastnou záležitosťou a nebude to mať žiadny vplyv na svet.

Na záver musíme konštatovať, že ľudia strácajú trepezlivosť. Stratili všetko vo svojich rodných mestách: kostoly, zvony, ulice a susedské vzťahy. Je pre nich strašné počúvať, že ich domovy boli vyrabované. Hoci milujú svoje mestá, väčšina ľudí uvažuje o odchode z krajiny, aby mohli žiť dôstojne a aby ich deti mali budúcnosť. Je ťažké v Iraku mať nádej alebo dôverovať vedúcim predstaviteľom tejto krajiny. Prosím pamätajte na nás vo svojich modlitbách.

Mária, Hanna Sestry dominikánky sv. Kataríny Sienskej – Irak

P. S.: Prosím vás podelte sa s týmto listom aj s ostatnými ľuďmi. Nech svet počuje nárek chudobných a nevinných.

prevzaté z <http://www.dsiop.org/>

*„Od prírody boli sme my Slováci národ spevavý...
...ak slovenskú dušu spevom nezobudíš, tak ti nevstane, neožije!“
Kristína Royová*

Vážení speváci, milí priatelia duchovnej hudby,

srdečne Vás pozývame
na spevácke sústreďenie do Starej Turej, kde sa 14. -16. novembra 2014
uskutoční projekt pod názvom

Pieseň, ktorá prebúdzá

Projekt je inšpirovaný viacerými výročiami: 200. výročie narodenia L. Štúra, 90. výročie úmrtia Márie Royovej, 25. výročia nežnej revolúcie a 1. výročím slávnosti otvorenia Expozície života a diela sestier Royových, ktoré bude 16. novembra. Taktiež sme sa inšpirovali niekdajším projektom Jána Machajdika Hudobná domovina.

Naším cieľom je osloviť ľudí, ktorí milujú duchovné piesne, chcú sa vzájomne stretnúť, spolu spievať a obohatiť seba aj iných.

Program bude zavŕšený spoločným koncertom, ktorý sa uskutoční **15. 11. 2014 v Dome kultúry Javorina v Starej Turej** v spolupráci s profesionálnymi hudobníkmi pod vedením Ewalda Danela.

Program:

Piatok – registrácia, večera, návčik spevu
Sobota – návčik, obed, generálka, koncert, večera, večerný program
Nedeľa – bohoslužby, obed, záver (pre záujemcov je možnosť ostať až do pondelka)

Ubytovanie v rekreačnom zariadení Javorinka www.javorinka.sk

Cena 30€ (2x ubytovanie s celodennou stravou)
Platba pri registrácii

Prihlášky zasielajte **do 30. 9. 2014**

Kontakt a podrobnejšie informácie:
Dagmar Danelová - 0903 967 411, dagmar.danelova@gmail.com
Jana Feriková - 0905 649 197, janaferik@agroteam.sk

Projekt podporilo MK SR a mesto Stará Turá.

SLUHA

Realita nášho bežného života je nekompromisnou previerkou novodobých prorokov, resp. prognostikov, ktorí krátko po udalostiach v Novembri 89 formulovali svoje vízie a odhady o tom, ako to bude onedlho vyzeráť na Slovensku, v Európe a vo svete. To je privilégium a krása ľudského uvažovania, ktoré extrapoluje a predpokladá. Prešlo už štvrtstoročie (!) a je viac ako zrejmé, že plány sa nenaplnili a ďalší sen sa rozplynul. To je zas osud a bolesť našich úvah, ktoré nedovidia ďaleko. Americký prezident Jefferson bol preto oveľa opatrnejší, keď povedal: „Tým, že história oboznamuje ľudí s minulosťou, umožňuje im posudzovať prítomnosť.“ Akoby pred budúcnosťou mal rešpekt a bázeň. O to viac však zvažoval rozhodnutia „dnes“.

Aj nám ide o „dnes“. Preto otvárame novú rubriku venovanú histórii. Dôvodov je viac, nielen pravda o tom, že kde niet poznania minulosti, nemôže byť vízia budúcnosti. Chceme dať priestor osobnostiam, historickým udalostiam, súvislostiam a javom, ktoré tvorili dejiny našej krajiny a stojí za to o nich vedieť, pripomínať si ich a premýšľať nad ich odkazom. Pozývame vás – buďte spolutvorcami Dialógu. Uvítame vaše podnety, tipy, prípadne články.

Rubriku Listujeme v histórii otvoríme prvou témou, ktorá je svojou podstatou judeo-kresťanská. V septembri si pripomínáme obeť holokaustu a rasovo motivovaného násilia. Vláda tzv. Slovenského štátu totiž 9. 9. 1941 prijala Židovský kódex, ktorý v rozsahu 270 paragrafov postuloval protižidovské nariadenia v štýle nacistických Norimberských zákonov. Slovensko – na rozdiel od Nemecka – sa však zameralo aj na zmiešané manželstvá a polovičných židov. Nastala arizácia, diskriminácia, prenasledovanie a deportácie do koncentračných táborov.

Zoznamy mien tých, ktorí sa nikdy nevrátili, sú hrozivým svedectvom, hlbokou otázkou, naliehavým mementom a bolestivým mlčaním. Svedectvom o hrôzach, ktoré sa nikdy nemali stať. Otázkou – ako je možné, že sa v kresťanskej civilizácii niečo také mohlo stať a stalo sa? Mementom do budúcnosti, aby sa také už nikdy nestalo. Mlčaním o majetkoch, ktoré potomkovia zlodejov a vrahov dodnes užívajú. Netušia však, aké prekliatie visí nad nimi. Dnes sa mnohí vysmieávajú požehnaniam, ignorujú prekliatie. Dejiny však poznajú jedno i druhé. A my v nich stojíme oboma nohami. Cesty sú dve, ale kráčať sa dá len po jednej.

Tibor Máhrik

HOLOCAUST – CESTA BEZ NÁVRATU...

Text: BARBARA TURČÍKOVÁ
Foto: ĽUBO BECHNÝ

Má dnes ešte zmysel pripomínať si holokaust? Vieme pochopiť, čo k nemu viedlo a čo to vlastne bolo? Môže sa táto hrôza zopakovať? A treba o tom hovoriť? Veď Európa si už sedem desaťročí hovie v pohodlí mieru (až na lokálne konflikty)...

Odpoveď na tieto otázky aj podľa účastníkov a rečníkov na pietnej spomienke, ktorá sa každý rok koná v žilinskom Dome smútku židovskej náboženskej obce, znie: Jednoznačne áno. A treba o tom hovoriť o to intenzívnejšie, o čo dlhší čas uplynul od tých dní – mesiacov a rokov strašnej genocídy príslušníkov Bohom vyvoleného národa...

Pamätať na minulosť v mene budúcnosti

Smútočnou tryznou v obradnej sieni židovského cintorína si členovia Židovskej náboženskej obce v Žiline a hostia z viacerých krajín opäť pripomenuli šesť miliónov umučených Židov za druhej sveto-

vej vojny a takmer tri tisícky obetí zo Žiliny a okolia. Predseda Židovskej náboženskej obce v Žiline Pavel Frankl okrem iného povedal, že treba pripomínať holokaust nielen kvôli tým, ktorí ho prežili, ale najmä pre dodnes pretrvávajúcu glorifikáciu obdobia Slovenského štátu.

Stále existujú a majú sa čulo k svetu prejavy národnostnej, politickej i sociálnej agresivity proti tým, ktorí sú nejakým spôsobom iní ako my. Preto je veľmi dôležité (vari aj dôležitejšie než presné poznanie historických faktov o vyhladzovaní Židov za vojny) rozoznávať všeobecné prejavy a hrozby holokaustu pre dnešok i budúcnosť.

Hrozby a rezíduá sú tu stále. V tejto súvislosti vyvstávajú aj iné otázky: Ako je možné, že v civilizovanej Európe 21. storočia môžu oficiálne pôsobiť, fungovať a množiť sa hnutia a strany, ktoré sa netaja agresívnym nacionalizmom, používajú symboly odsúdenej Tretej ríše a propagujú fašizmus či komunizmus? Kam sa podela občianska statočnosť „mlčiacej väčšiny“?

Ako môže samospráva oficiálne pomenovať ulicu či postaviť sochu prezidentovi, ktorý nielen inicioval a podporoval židovské transporty zo svojej krajiny, ale nacistickému Nemecku z vlastnej iniciatívy platil za každého odsunutého „nepriateľa slovenského národa“?

Dom smútku s ceremoniálnou (pietnou) halou מידפסרה מליא postavili v roku 1936 bratia Steinerovci. V pietnej hale postavili po skončení vojny monumentálny pamätník na pamiatku obeť holokaustu. Je v zadnej časti haly a jeho autorom je architekt Jozef Zweigenthal. Má tvar pyramídy je 5,5 metra vysoký, pokrytý švédskou čiernou žulou. Na kamenných doskách pamätníka je v hebrejčine vryté Desatoro.

Neuveriteľná správa z Osvienčimu

V predvečer trizny a pietnej spomienky sa uskutočnilo odhalenie pamätnej dosky na priecheli niekdajšieho židovského starobinca pri príležitosti 70. výročia spísania 32-stranovej správy o otrasných faktoch z koncentračného tábora Osvienčim. Predniesli ju prví slovenskí utečenci, Rudolf Vrba a Alfred Wetzler, ktorí po úteku z Alfréda Wetzlera, ktorí po úteku z Alfréda Wetzlera prišli do Žiliny a 25. apríla 1944 informovali o hrôzach v nacistickom vyhladzovacom tábore v Osvienčime. Dnes táto správa patrí k najvýznamnejším písomným dokumentom z obdobia holokaustu. Osvienčinská správa, ktorej žilinskí činovníci najskôr nedokázali uveriť, je dnes známejšia pod názvom Vrbova a Wetzlerova správa. Tabuľu odhalili pamätníci týchto udalostí Arieh Klein z Izraela a Juraj Pollák.

Prosby za odpustenie

Tohtoročná smútočná trizna bola odlišná napríklad prítomnosťou rabína Michaila Kapustina, ktorý po anexii Krymu požiadal spolu so svojou rodinou o azyl na Slovensku, i prítomnosťou viacerých zástupcov kresťanských cirkví, pôsobiacich na území mesta Žiliny. Zástupcovia jednotlivých cirk-

ví prosili o odpustenie za hriechy predchádzajúcich generácií voči príslušníkom židovského národa a ospravedlnili sa, že neurobili viac v prospech Židov na území mesta Žiliny.

A bolo veľmi dôležité konečne to urobiť. Duchovní z kresťanských cirkví sa oprelí o slová z Písma, kde Boh hovorí, že kto sa dotýka Izraela, dotýka sa zrenice jeho oka a hovorí Izraelovi: „Požehnám toho, koho ty požehnáš a prekľajem toho, koho ty prekľaješ.“ Trvalo celých 70 rokov, kým v Žiline zazneli tieto slová, hoci smútočná trizna sa koná rok čo rok už od skončenia vojny.

Iniciátor ospravedlnenia, správca farnosti Žilina-Závodie Ivan Špánik, vychádzal z faktu, že práve na území jeho farnosti sa nachádzal zberný tábor, z ktorého od marca do októbra 1942 odvážali Židov v dobytých vagónoch do nacistických koncentračných táborov. Vo svojom príhovore povedal: „*Preto tu dnes stojíme zahanbení nad tým, čo bol človek, stvorený na tvoj obraz a podobu, Bože, schopný vykonať. Chceme teraz jeden po druhom ako predstavitelia kresťanských cirkví v Žiline vyjadriť ľútosť a pokánie voči Bohu aj vám, predstaviteľom židovského národa za otrasnú históriu Šoa,*

V interiéri ceremoniálnej haly dojíma a varuje 2 642 tabuliek s menami deportovaných zavraždených Židov zo Žiliny a okolia. Každá z nich skrýva smutný príbeh človeka s tragickým koncom. Tie mená krvavo svedčia, čo sa v Žiline a na Slovensku odohralo.

aby krv nevinného Ábela nekričala zo zeme proti nám a nášmu mestu. Chceme sa modliť jazykom, ktorý Biblia používa, keď sa žijúca generácia vracia k vyznávaniu zlyhaní generácie predošlej – odpusť, Bože, nám i našim otcom myšlienky, slová a skutky, ktoré schvaľovali deportovanie tvojho ľudu do táborov smrti. Odpusť nám každú nenávisť voči židovskému ľudu, ak sme sa nechali ovplyvniť protizhidskou propagandou alebo nesprávnym výkladom Písma. Odpusť nám závisť a túžbu po majetku, ktorý patril Židom a ktorého sa ľudia v našom meste nespravodlivo zmocnili. Odpusť nám, čo sme mohli urobiť viac pre záchranu Židov pred smrťou a že mnohí ľudia, ktorí mali autoritu, neurobili pre záchranu Židov to, čo mohli urobiť.“

Biskup žilinskej diecézy Rímskokatolíckej cirkvi Tomáš Gális poslal list, ktorý prečítal hovorca diecézy Zdeno Pupík: „*Popri mnohých krásnych ľuďoch, rodinách, komunitách a ich dielach nachádzame v dejinách nášho mesta aj také časy, miesta a udalosti, za ktoré sa hanbíme a ktoré by sme radi vymazali. Ale vymazať nejdú. Zostávajú ako bilag na našich predkoch. Dajú sa prekonať len vzájomným odpustením.*

„Na pietnu spomienku pozývame ľudí z celého sveta. Rodákov, aj ich príbuzných a potomkov. Myslím si, že táto akcia každého chytí za srdce a vidí, že je o čom hovoriť aj po tých rokoch. Je to memento, aby sa už nič podobné nestalo,“ povedal predseda ŽNO v Žiline, Pavol Frankl.

Nemôžeme sa odvolávať na dobu, na okolnosti alebo hľadať iné výhovorky.

My, kresťania – katolíci sme si vedomí, že jedným z týchto bilagov zostávajú krivdy, ktorých sa dopustili naši predkovia proti členom židovského národa. Ulice nášho mesta boli svedkami deportácie židovského obyvateľstva, arizovania ich majetku, podnecovania a rozširovania nevráživosti z filozofických a náboženských dôvodov, psychického a fyzického šikanovania a množstva iných prejavov neznašanlivosti. Vyplavilo sa veľa chamtivosti, nenávisť, závisť, neodpustenia, prejavov ľudskej malosti a úbohosti... Rovnako sa však ukázal i charakter mnohých čestných ľudí, ich heroizmus, zmysel pre obeť a odvaha zastat sa a prichýliť nespravodlivú utláčaných...

Zabrániť všetkému, čo znevažuje človeka

Po smútočnej tryzne sa uskutočnila Pietna spomienka pri pamätníku, nazvanom „Cesta bez návratu“ na Závodskej ceste. Pamätník je umiestnený presne tam, kde bol od marca do októbra roku 1942 počas 2. svetovej vojny zriadený zberný tábor na deportáciu židovských spoluobčanov z celého Slovenska. Zberný tábor zriadili vo vojenských objektoch Štefáni-

Po skončení obradu si účastníci prezreli cintorín, ktorý patrí k najlepšie upraveným cintorínom na Slovensku a potom sa presunuli k pamätníku obeť holokaustu.

kových kasárni a nie na mestskom pozemku, lebo s tým nesúhlasil vtedajší primátor Žiliny Vojtech Tvrdý a mestská rada. Pamätník na znak úcty obeť vybudovalo mesto podľa návrhu Arieha Kleina, rodáka a čestného občana Žiliny.

„Stojíme presne na mieste, odkiaľ boli cez druhú svetovú vojnu násilím deportovaní židovskí spoluobčania do nacistických táborov smrti. Ich životy vyhasli, lebo človek zabudol na základné princípy ľudskosti a potupne im zobral právo na život,“ – zdôraznil v príhovore primátor Žiliny Igor Choma. Upozornil, že je morálnou povinnosťou pripomínať dnešným generáciám tieto tragické udalosti. „Musíme zabrániť všetkému, čo znevažuje človeka, akúkoľvek ľudskú rasu či náboženské vierovyznanie. Dostali sme právo na slobodný život a musíme ho chrániť, aby sme spoločne mohli žiť v mieri,“ – pripomenul. Spomienky na obeť holokaustu sa zúčastnili bývalý minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Dušan Čaplovič, podpredseda Žilinského samosprávneho kraja Jozef Štrba, primátor mesta Žilina Igor Choma, predseda Židovskej náboženskej obce Pavel Frankl, riaditeľ Múzea židovskej kultúry Pavel Mešťan, čestný občan mesta Žilina Arieh Klein a ďalší hostia. Dôstojnosť spomienky umocnila čestná stráž

vojakov zo žilinského 5. pluku špeciálneho určenia a vystúpenie speváckeho zboru Máj.

Podľa Pavla Frankla si „pripomíname nielen šesť miliónov Židov, ale všetky nevinné obeť najstrašnejšej vojny v ľudských dejinách. Čas beží a pomaly od nás odchádzajú poslední z tých, ktorí na vlastnej koži prežili útrapy nacistických koncentračných táborov či rôzne formy skrývania sa vo vlastnej krajine.“ Arieh Klein okrem iného povedal, že je dôležité, aby „ľudia nezabudli, čo priniesla druhá svetová vojna, koľko smútku spôsobila ľudská nenávisť, akých zverstiev je schopný človek.“ V roku 1942 bolo z tohto miesta, kde aj vtedy stáli kasárne, vypravených trinásť transportov do nemeckých nacistických koncentračných táborov na území Poľska. ■

* Za druhej svetovej vojny od marca do októbra 1942 bolo v Žiline najväčšie koncentračné stredisko na deportáciu okolo 20-tisíc Židov z celého Slovenska.

* Celkovo bolo zo Slovenska do koncentračných táborov vyvezených 58 tisíc Židov (niektoré pramene uvádzajú počet 72 tisíc).

* Naspäť sa vrátila necelá tisícika ľudí.

* Pred druhou svetovou vojnou žilo v meste Žilina cca tritisíc Židov z celkového počtu cca 18-tisíc obyvateľov mesta.

* Vrátilo sa ich okolo 650.

* V súčasnosti žije podľa sčítania obyvateľstva na Slovensku okolo 2 300 Židov, z toho v Žiline asi 50.

PRI ŠÁLKE S... JASMÍNOU NASARIKOVOU

sa BOHUSLAV PIATKO rozprával

O SLOVENSKU, SRBSKU A ŠKOLÁCH

Jasmína o sebe

Narodila som sa na Dolnej zemi v Srbsku. Krásne detstvo som trávila v Starej Pazove. Stará Pazova je obec neďaleko Belehradu, kde žijú Slováci ako národnostná menšina a už takmer 250 rokov si zachovávajú svoju identitu. Po skončení základnej školy, ktorú som navštevovala v S. Pazove, som bola prijatá na gymnázium Jána Kollára v Báčskom Petrovci (jediné gymnázium v slovenskom jazyku mimo slovenských hraníc), odbor učiteľstvo. Keďže v bývalej Juhoslávii začala v tom čase zúriť vojna, rozhodla som sa pre štúdium na Slovensku. V Bratislave ma prijali na FFUK, kde som študovala slovenský jazyk – bakalárske štúdium. Po skončení štúdia som chvíľu pôsobila na základnej škole v družine. Prácu som prerušila 5-ročnou materskou dovolenkou, keď som sa starala o svoje dve deti Mišku (15 r.) a Milanka (12 r.). Po materskej dovolenke som nastúpila do materskej školy v Miloslavove, kde už 10 rokov pôsobím ako učiteľka a posledné tri roky aj ako riaditeľka.

Viete, že vaše meno má perzský pôvod a je odvodené od zvlášť voňavého kvetu? Ako sa vám s ním žije?

Áno, poznám pôvod mena a aj jazmínový čaj si občas dám

V Srbsku je Jasmina celkom bežné meno, ale na Slovensku je trochu netradičné. Dost často si ma práve kvôli menu ľudia pamätajú. Keď som sa predstavila, stávalo sa mi, že som sa musela preukázať občianskym preukazom, lebo mi neverili, ako sa volám. Teraz sa už akosi toto meno udomácnuje aj na Slovensku. Dokonca v tomto roku Jasmínu zapísali aj do kalendára, tak som prvýkrát v živote mala meniny, a to presne v deň svojich narodenín.

Kde a ako ste strávili leto?

Dovolenku som trávila s rodinou v rodnej Pazove, odkiaľ sme sa vybrali k Jadranskému moru. Tento raz sme boli v Neume. Je to jediné prímorské mesto v Bosne a Hercegovine. Keďže sa deti narodili na Slovensku, snažím sa u nich aspoň na dovolenkách vytvárať vzťah ku krajine, odkiaľ pochádzajú ich ro-

dičia (manžel je tiež zo Srbska). Bývala Juhoslávia bola nádherná krajina a vždy sa tam rada vraciam.

S rodinou, s deťmi... Ale vy ste s deťmi po celý rok. Takže od-dych to asi veľmi nebol?

Deti sú súčasťou môjho života. Na tie moje mi často nezostáva veľa času. Je to presne ako v tom prísloví o obuvníkovi, ktorý chodí bosý... preto som rada, keď aspoň dovolenky trávime spolu.

Prečo venujete svoj pracovný (a asi aj rodinný) život deťom? Je to len vaša profesia, alebo je to aj voľačo viac?

Je to skrátka učiteľského poslanie... Keď raz vstúpite do detského sveta, buď vás to chytí a ostanete tam navždy, alebo dlho nevydržíte a zdupkáte. Môj prípad bol ten prvý. Deti mám veľmi rada. Mám slabú pamäť na ľudí a na mená, ale deti poznám všetky a na všetky detičky si spomínam a viem ich zaradiť aj po rokoch. Od kedy som nastúpila na post riaditeľky škôlky, mám skrátený úväzok na priamu činnosť s deťmi, ale aj z tých pár

hodín priamej činnosti sa stihnem s deťmi zahrať a vhlbiť sa do detského sveta. Deti sú nádherné a úprimné, len my dospelí (rodičia) ich kazíme.

Porovnajete predškolskú starostlivosť o deti v Srbsku a u nás. Ako to funguje v Srbsku, čo sa vám zdá lepšie u nás, čo u nich...

Školstvo v Srbsku a na Slovensku je porovnateľné. Aj tam, aj tu sa o vzdelanie vláda „netrhá“ a aj tam, aj tu je školstvo na chvoste záujmu politikov. Našťastie, aj tam, aj tu sú kreatívni učitelia, ktorí aj z mála podpory vedia robiť veľké veci, na ktoré som ako pedagóg hrdá.

Jednou výhodou, ktorú majú deti v Srbsku, je to, že detičky chodia do školy od 7 rokov.

Nikdy som nepochopila, prečo je na Slovensku trend dávať nezvyreté deti do školy, ale veľmi často sa s tým stretávam a som z toho veľmi smutná. Veľa rodičov nerešpektuje dokonca ani posudok psychológa a deti doslova ženú nepripravené do školy. Ešte Ján Amos Komenský tvrdil, že deti sú pripravené do ško-

ly od 6,5 roka. Žiaľ, na Slovensku je trend iný.

Je dobré, že predškolské zariadenia sú u nás pod samosprávami?

Záleží od toho, pod ktorou ste samosprávou a aký majú starosta a obecné zastupiteľstvo vzťah k školským zariadeniam. My máme šťastie, lebo obecné zastupiteľstvo a starosta obce v Miloslavove si uvedomili, že investícia do detí a do vzdelania sa oplatí a že raz sa nám to stonásobne vráti. Stretli sme sa aj s inou situáciou, a vtedy to bola nevhoda.

Lutujete niekedy, že ste sem prišli?

Nikdy som neoľutovala, že som prišla na Slovensko. Aj svojim deťom by som odporučila štúdium v zahraničí, i keď Slovensko pre mňa nebolo celkom zahraničie, ale predsa som odišla ďaleko od rodičov a od rodiska. Bývanie na internáte je dobrodružstvo a skúška odvahy či dospelosti. Život v zahraničí každého jedinca posilní a osamostatní. Som zvyknutá všetko si urobiť sama a na nikoho sa nespoliehať. Toto ma naučil internát. Dokonca aj hospodáriť s financiami. Ak si zle rozdelím peniaze, nie

bol v Srbsku, vie o čom hovorím. Národné povedomie je na Slovensku trochu slabé, aj keď sa naozaj nemáme za čo hanbiť. Chýba mi tu folklór, ľudia málo spievajú, nepoznajú slovenské ľudové pesničky, chýba mi tu určitá dravosť.

Čo som našla? Našla som tu skutočne dobrých kamarátov, úžasných ľudí a som vďačná Bohu, že mi dal príležitosť, aby som si z kamarátov vytvorila naozajstnú druhú rodinu.

Prozprávajte niečo o vašej domovine.

Narodila som sa v Juhoslávii, a to je moja pôvodná domovina, ktorá sa následkom vojny, ktorú nikto z ľudí nechcel, zmenšila na Srbsko. Práve v Srbsku, v časti Vojvodina, žije slovenská národnostná menšina.

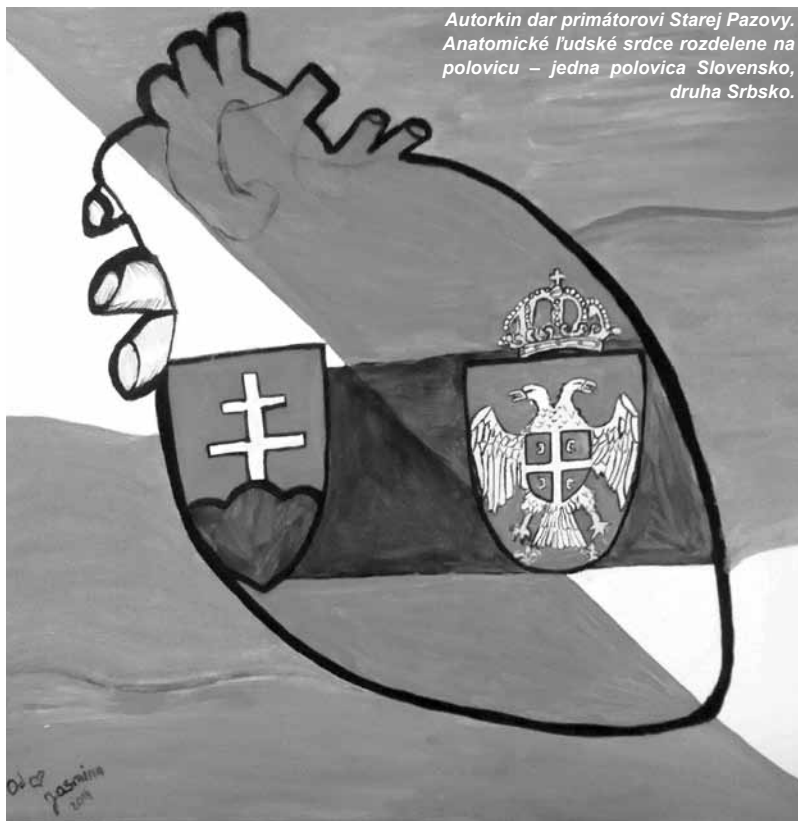
Slováci tu tvoria tretiu najpočetnejšiu národnosť. Celkovo žije vo Vojvodine 56 637 Slovákov, čo tvorí 2,79 %. Sú potomkami prevažne evanjelických vystaňovalcov z 18. storočia, ktorí sa usadili na úrodnom území, riedko obývanom po spustošení Turkami. Zachovávajú si jazyk i folklórne zvyky svojich predkov dodnes.

Som trochu smutná, či skôr prekvapená z toho, že na Slovensku málo ľudí vie, že v Srbsku žijú Slováci. Nevieť, prečo sa obdobie sťahovania Slovákov na Dolnú zem neocitlo v školských učebniciach, ale bola by som rada, ak by došlo k náprave. Iba folkloristi a umelci, ktorí Slovákov v Srbsku často navštevujú na rôznych festivaloch, poznajú túto časť histórie.

Zoznámili sme sa, keď ste robili zbierku kníh pre Slovákov žijúcich v Srbsku. Udržiavate stále kontakty? Ako žijú?

Keďže som už spomenula, že mám srdce rozdelené na dve polovice a z toho jedna patrí Srbsku, často chodím do Srbska. Som organizátorka družby dvoch krásnych regiónov, a to Podunajského mikroregiónu (Miloslavov, Dunajská Lužná, Hamuliakovo, Rovinka, Kalinkovo a Most pri Bratislave) a obcou Stará Pazova. Všetci starostovia s radosťou privítali spoluprácu v oblasti kultúry, športu a vzdelávania. Máme za sebou už

Autorkin dar primátorovi Starej Pazovy. Anatomické ľudské srdce rozdelené na polovicu – jedna polovica Slovensko, druhá Srbsko.

Prejdime k vášmu životu. Ako sa vám na Slovensku žije?

Milujem Slovensko. Som Slovenka, narodená v Srbsku a keďže som tam vyrastala a tu bývam, moje srdce je rozdelené na polovicu. Jedna polovica patrí Slovensku a druhá Srbsku. Slovensko je nádherná krajina a mne sa tu žije dobre. Moje deti sú tu šťastné a my s manželom sme sa celkom dobre asimilovali. Bývame v obci Miloslavov, kde je veľa mladých prisťahovaných ľudí zo všetkých kútov Slovenska a táto pestrosť ma práve fascinuje.

je samozrejmosťou prísť domov a mať varenú večeru. Aj keď som bola vládnu štipendistkou, chodila som na brigády, aby som si prilepšila. Na internáte bola brigáda v tom čase skôr ako trend či samozrejmosť a tešili sme sa, keď sme dostali príležitosť hoc len upratať po maliaroch.

Čo vám najviac chýba a čo ste našli navyše oproti svojmu rodisku?

Na Slovensku mi chýba trochu viac „slovenskosti“ a živjej hudby. Kto

zopár výmenných pobytov, keď deti zo Starej Pazovy navštívili Rovinku a v regióne zahrli divadelné predstavenie *Rozprávka na dobrú noc*, a následne deti z tanečného súboru *Červené jablčko* navštívili Starú Pazovu, kde účinkovali v programe *Tanec bez hraníc*. Tento rok v máji spevokol *Radosť* a Jednota dôchodcov z Miloslavova vycestovali na Dolnú zem, kde sa o nich postarali krajanovia a pripravili nám pekné výlety po slovenských dedinách v Srbsku. V októbri v Miloslavove očakávame opätovanú návštevu a tiež už pripravujeme program. Začiatkom augusta reprezentovali Slovensko v S. Pazove futbalisti z Miloslavova, ktorí mali v Srbsku aj športovú prípravu.

V Dunajskej Lužnej sa zase na Kováčskych dňoch predstavili kováči zo Srbska, ako aj folklórny súbor *Sveti Sava*, ktorý nám predviedol srbské ľudové tance.

Okrem výmenných pobytov sa snažím podporiť aj vzdelávanie krajanov, a to formou slovenskej literatúry. Keďže sa Slovákom žijúcim v zahraničí slovenské knihy dostávajú do rúk iba sporadicky, rozhodla som sa podporiť verejné inštitúcie, a to zbierkou kníh. Prvá zbierka kníh bola venovaná najmenším detičkám do Materskej školy Poletarac, deťom s vyučujúcim jazykom slovenským. Ďalej sme zbierkou kníh podporili miestnu knižnicu a vďaka pánovi Imrichovi Fülöpovi získal Evanjelický cirkevný zbor v Starej Pazove veľmi vzácnu literatúru, za ktorú aj touto cestu srdečne ďakujem. Rovnako ďakujem všetkým, ktorí prispeli do zbierky knihami. Bola som nadšená z toho, koľko ľudí reagovalo na výzvu. Ďakujem z celého srdca celému Slovensku za každý dar, ktorý zo Slovenska príde na Dolnú zem.

Ako som už spomínala, v Srbsku žije slovenská menšina takmer 250 rokov a Slováci si v ďalekej krajine zachovali svoju identitu, svoju reč a kultúru. Ak im k tomu pomôžeme, ja verím, že naša krásna ľubozvučná slovenčina nikdy nezanikne ani u ľudí, ktorí žijú mimo Slovenska.

Tisnú sa mi do úst verše M. Váleka: Nadovšetko miluj svoj rodný jazyk, svojou reč...

Ako žijú Slováci na Dolnej zemi duchovne? Ako tam funguje cirkevný (duchovný) život?

Slováci v Srbsku sú prevažne evanjelici. V každej slovenskej dedine je aj veľký evanjelický kostol, ktorý je dosť navštevovaný, ale prevažne staršími ľuďmi. Deti chodia skôr na náboženskú výchovu či konfirmačnú prípravu.

Čo chcete prežiť v budúcom školskom roku?

Mám plány do budúceho školskeho roka, ktoré sú hlavne materiálne

ohľadne modernizácie materskej školy, ako aj výchovné či organizačné, ktoré sú reálne a splniteľné. Prajem si a modlím sa za zdravie všetkých detičiek a hlavne za to, aby sa nám nikdy nestal úraz.

A ešte si veľmi prajem pokoru. Pokoru všetkých nás. Pokoru k životu, ku každému dňu, k rodine, ľuďom, dokonca aj veciam, ktoré nás obklopujú... Pokora je vlastnosť, ktorá nám všetkým chýba a ak by som si mohla želať, tak ju by som chcela pre všetkých do budúceho školskeho roka. ■

S manželom

S deťmi

Textl a foto: BOHUSLAV PIATKO

**BOLI SME V KRAJINE,
KDE AJ CYKLISTI SÚ ĽUDIA.**

DONAU RALD WEG

PASSAU – BRATISLAVA 2014

Túto reportáž sme napísali nohami.

Všetci 16-ti zúčastnení. Písala ju rovnako 14-ročná Deborka Ďurišková, ako aj vyše 70-roční Rút a Jirko Rusnokovci (a pri všetkej skromnosti aj 66-ročný autor týchto riadkov, 2 roky po výmene bedrového kĺbu). Všetci, čo sme poctivo odšliapali na bicykloch približne 430 km z Passau do Bratislavy, krížom cez krajinu, kde aj cyklisti sú ľudia. Zažili sme týždeň jász po cyklotrasách i cestných komunikáciách, po akých túžia vari všetci milovníci cykloturistiky na Slovensku.

Ale – aspoň trochu po poriadku. Hoci nebudem opisovať deň po dni. Pedále bicyklov bolo treba točiť rovnako, či svetlo slnko alebo pršalo a sedadlá boli už od druhého dňa rovnako bolestivo tvrdé, či sme išli po stráňach nad Dunajom z kopca, do kopca – alebo po rovine popri rieke.

Bratislava, sobota, cca 7.30 hod. pod Prístavným mostom

Našich dovolenkových rodinných balení som sa nikdy veľmi nezúčastňoval, lebo ja by som balil „takmernič“ oblečenia a moja manželka sa zakaždým snažila zabalit do jedného kufra veci na Severný pól spolu s plavkami k moru. Niekoľkokrát som síce pomohol priklaknúť kufor, aby sa zavrel, alebo nohami našliapať šatstvo do batoha. To som zažil a vedel som si predstaviť, že ešte by sa dačo natlačilo. Ale že sa do malého prívěsu dajú natlačiť bicykle, to by som nikdy neveril, keby som to v tú sobotu ráno pod Prístavným mostom nezažil. Na prvý pokus zostali tri či štyri vonku. Beznádejné, povedal som si a tiež som sa toho nezúčastňoval. A tak takmer všetky bicykle putovali von; tí, čo mali rýchloskrutky, demontovali predné kolesá a uvoľňovali riadidlá, aby sa dali pootočiť. Už na druhý pokus boli všetky bicykle doslova „narvané“ v prívěse. Dokonca sa dali bez problémov zavrieť aj dvere.

Nasadáme a vyrážame. Okrem jedného. Nie že by sa nezmestil, iba nás prišiel (možno nechtiac) trochu podráždiť tým, že povedal, že nejde. Škoda, záujemcov o jeho miesto bolo dosť a aj času, aby sa odhlásil. Očakávanie z nasledujúceho však bolo väčšie, ako hlboký povzdych organizátora „tour“ Martina Ďurišku, ktorý musel ešte deň pred odchodom odmietnuť viacerých náhradníkov.

Cestou sa neudialo nič zvláštne. Niektorí podriemkávali, iní rozoberali situáciu na Ukrajine, alebo len potíchu vnímali cez okno ubiehajúce kilometre.

Passau – mesto troch riek

Neveľké mestečko v Bavorsku (Nemecko), kde sa do Dunaja vlievajú rieky Inn a Ilz. Pôvodne osídlené Keltmi, v období stredoveku strategické miesto (spolu s neďalekým Salzburgom) sa živilo obchodom so soľou. Prvé pokyny na cestu, Martin odporúča cestovnú rýchlosť okolo 20 km/hod. Dohodli sme sa, že sa budeme stretávať vždy až večer, v kempoch, kde budeme nocovať. Všetci súhlasili, a tak mal každý možnosť ísť vlastným tempom, robiť si zastávky podľa vlastnej chuti a záujmov, čo v podstate vytvorilo dve väčšie skupiny. Jednu, ktorá išla približne odporúčanou rýchlosťou, druhá pomalšia a dve dvojice, ktoré pendlovali podľa vlastného uváženia.

Krátka prehliadka historického centra so stredovekým chrámom Sv. Štefana, prvá oddychová káva a ďalej už vyrážame na vlastný pohon...

Prijemný kraj, výborná cyklocesta a sme v Rakúsku. Asi sme trochu sklamali majiteľov kompy, ktorí sa nám rýchlo pohli v ústrety z druhého brehu Dunaja v očakávaní dobrého kšeftu. Keď však nastúpil iba ktosi miestny a my sme svorne vyrázili na neďaleký most, akoby nám ich pohľady hovorili: Nabudúce neoddychujte v prístavisku kompy... Ale nevynadali nám.

Na druhom brehu Dunaja sa cesta začala škriabať po úbočí a dostali sme prvú vážnejšiu horskú zaberačku. „Zvláštne,“ – pomyslel som si, „ideme dolu Dunajom a do takého kopca...“

DUNAJSKÉ MINIROZHOVORY

MARTIN ĎURIŠKA

Si organizátorom akcií X-lógia. Čo je to X-lógia?

X-lógia hľadania výšin je neohraničené spoločensko-športové podujatie. Uskutočňuje sa 2-krát do roka počas víkendov. Je to X-lógia hľadania jednak prírodných výšin, krás rôznych kútov Slovenska, ale najmä je to hľadanie osobných výšin, zamýšľanie sa nad dôležitými duchovnými výšinami nášho bežného života, ako sú šťastie, čas, istota, láska... Samozrejme, je to aj osobné hľadanie Stvoriteľa cez nie ľahké výstupy, prípadne zostupy. Spoločne trávený čas dáva priestor spoznávaní sa, a to v prostredí úplne zmiešanom – kresťania rôznych vieronáuk, hľadači, ale aj zarputilí ateisti, ktorým sa zapáčil duch, ktorý medzi nami je – Duch Boží. Dáva priestor k budovaniu hlbších vzťahov s Bohom, s blízkym i vzdialeným človekom – kamarátom, možno budúcim priateľom.

Schloegen

Ale to sme už boli v kraji dunajských meandrov. Nádhera – na hrebeňoch hôr hrady, opevnené osady, dolinou sa ťahala pokrútená rieka, na ktorej brehy sa zmesila ešte cesta a sem-tam nejaká dedinka...

Kemp na miernej stráni, z jednej strany hory, pod nohami zákutia krútiacej sa rieky. A jasno – podaktorí sme sa rozhodli, že nebudeme rozťahovať stany a vyspíme sa „pod širákom“.

Paráda! Ležať na chrbte, pozeráť na veľkomesto vesmíru plné rozsvietených bulvárov a nekonečných vesmírnych ciest. Do spacákov nás až po korenky vlasov zahnali neodbytné komáre, ktoré síce v spacích múmiách neštípali, ale bzučali okolo, ako keby ste ich mali v hlave. A tak sme si ráno povedali, že jedna noc pod širákom stačila...

Prvý raňajší ruch – podaktorí trochu dolámaní a nevyspatí, ďalší trochu podchladení (podľa kvality „spacákov“), takže tiež nevyspatí – ale väčšina v celkom dobrej nálade prichádzala k Martinovej veliteľskej „centrále“, kde sa dohodovala a upresňovala ďalšia trasa, oddychové kúpanie na jazerách pri Feldkirchene a miesto večerného stretnutia v kempe. A ďakovná modlitba pred štartom.

Neprirodzené jazerá

Asi po 30-tich kilometroch príjemnej jazdy prijateľným tempom v horúčave, ktorá dávala zabráť, sme sa tešili na kúpanie v jazerách, ktoré Martin sľuboval. Dobře padla chladná jazerná voda a chladené pivo.

No čosi mi pri tých jazerách chýbalo, keď som ich porovnával s podobnými rekreačnými jazernými oblasťami na Slovensku... Príliš príjemne, príliš veľa miesta na tráve v ich okolí... Niekoľko kvalitných bufetov a reštaurácií, jedno jazero vyhradené len na vodné športy... Čo len bolo pre našinca na nich neprirodzené? Priznám sa, uvedomil som si to až doma, keď sme boli na jazere v Dunajskej Lužnej. Neprirodzené na tých jazerách bolo to, že boli prirodzené – síce upravené, perfektne vykosené, ale na brehoch boli len ľudia. Viete si to predstaviť – na brehoch rekreačných jazier ani jedna jediná chatka, chata či dom. Zo všetkých strán, zo všetkých brehov voľný prístup do

vody. Lebo vodné rekreačné plochy sú pre verejnosť, pre ľudí! Pomaly sa začíname zoznamovať. Pár slov síce padne aj cestou, ale väčšinou si hľadáme svoje tempo. Pivo sa však stáva akýmsi obradným nápojom večer čo večer. Ja napríklad nie som až taký pivár, no hneď prvý večer som to skúsil a potom som sa po celý týždeň tešil na večer, keď si sadneme niekam do bufetu alebo hostinca k poháru-dvom chladeného piva. Akoby si telo po celodennom ťahaní pedálov pýtalo tak tekutinu, ako aj kalórie, ktorých, ako vieme, pivo má dostatok a tekutín sme počas dňa asi nedodávali dost...

Je tak ako má byť

Takýmto posedeniam pri pive s priateľmi doma občas hovorím, že ideme na „tvorivé pivo“. Všetličo sa pri takom pive vymyslí, dotiahnu sa inšpirácie, alebo sa inšpiratívne myšlienky narodia... Toto boli skôr obyčajné večerné piva, kde pivo plnilo svoj základný účel – zahasiť smäd. A potom už bol priestor na nekonečné rozhovory. Najskôr každý porozprával čoto o sebe, ale tak sme sa nespoznali. Spoznávali sme sa z ďalších rozhovorov, názorov, rozprávání príhod... Tam som sa dozvedel, aká sme zvláštna zmiešanina ľudí. Martin Ďuriška na prípravnom stretnutí avizoval, že pôjde o kresťanskú výpravu. Stretli sme sa tu však svetobežníci i menej scestovaní, počítačoví experti, pracujúci v špičkových IT firmách doma i v zahraničí aj celkom obyčajní remeselníci, manažéri firiem, sociálne pracovníčky, študenti, dôchodcovia – a to všetko veriaci i neveriaci. Priznám sa, že zo začiatku ma trochu drsný slovník jednej časti výpravy trochu vyrušil. A to nie som nijako útlacitný. Ale vzájomná ohladuplnosť, o ktorú nás všetkých Martin prosil na začiatku, sa akosi neobjavila a tolerancia, o ktorú nás tiež Martin prosil, má svoje hranice. Tí, čo mali kresťanského ducha, si ho potichu viezli v hlavách na bicykli a trávili s ním noci v stane. Tých druhých bolo počuť viac. Tolerancia vydržala do večera druhého dňa. Nič sme si nevyčítali, ani sme nespomínali svoje očakávania, len sme veľmi jasne povedali, čo nám prekáža a že výlet môže pokojne, bez narušenia vzťahov pokračovať, ale trochu s iným slovníkom. Báľ som sa, že som to pokazil, že som vniesol napätie a že to už nebude taká uvoľnená nálada, aká tu bola. Na moje veľké prekvapenie, ráno bolo usmiatejšie ako večer a dni predtým, pohľady boli láskavejšie a slovník sa zmenil o poznanie.

Ak by sa ma niekto spýtal (ako som sa v ankete do Dialógu pýtal ja /čítajte na inom mieste/ a na oslavách Martinových narodenín sa to v predposledný deň výletu pýtal aj Martin), čo je na takomto výlete okrem športového výkonu nás starších najvýznamnejšie, čo nám to dalo – odpovedal by som bez zaváhania tak, ako som odpovedal pri ohni: Aj keď sa to na prvý pohľad nezdalo, Duch Boží bol s nami. Prakticky po jednom dni otúkania, skúšania hraníc toho, čo znesú tí druhí a po vyjasnení si pozícií

Prečo cyklotúra Passau-Bratislava, keď to nemá s X-lógiou nič spoločné?

Počas X-lógie som sa v rozhovore ľuďom zmienil o tom, že by som so svojou najmladšou dcérou ešte raz túto trasu prešiel, aby som naplnil myšlienku, že s každým dieťaťom chcem prežiť chvíľu na bicykli i v stane, chvíľu trápenia a radosti vo voľnej prírode, len tak na divoko. Dúfal som, že bude veselšie, ak sa budeme o radosti a starosti deliť v skupinke viacerých dobrovoľníkov či náruživých športovcov. Našli sa odvážlivci, ktorí sa tejto myšlienky chytili a tak som vyzval strašne veľa známych, či nepôjdu so mnou. Nakoniec si sa pridala aj ty – Bohu vďaka.

Dal si dohromady veľmi rôznorodú partiu (deti i seniorov, veriacich i neveriacich). Nebál si sa, ako to dopadne?

Nebál, pretože Boh je láska. Ja mám vo všeobecnosti rád ľudí a nerozdeľujem ich na dobrých a zlých, pokiaľ mi vyslovene neublížia. Zatiaľ mi nikto neublížil a asi som aj tak trochu naivný. Viem že naivita je hriech, ale napriek tomu mám ľudí rád a zneším ich drobné nedostatky.

Pred cestou som sa veľa modlil – za zdravie, počasie, silu a radosť pre všetkých zúčastnených. Boh bol s nami a netrpeli sme po žiadnej stránke.

Ako sa naplnili tvoje očakávania?

Očakával som horšie a bolo mi dopriate lepšie. Jediné sklamanie je, že kvôli jednému človeku, ktorý odhlásil svoju účasť „o päť minút dvanásť“, nemohol ísť niekto iný, kto by možno zmnohonásobil všetky príjemné stránky tohto podujatia. Bolo mi s vami naozaj dobre. Myslím si, že aj Deborke sa páčilo a postupne jej budú dochádzať v myšlienkach všetky pekné i horšie zážitky.

Samozrejme, pri prihlásení sa rodinky Šarkádyovcov a Rusnokovcov som mal aj psychickú podporu, pretože ich už nejaký ten piatok poznám.

Mal tento výlet aj duchovný rozmer (okrem športového a spoločenského)?

Cyklocestu som po duchovnej stránke nepripravoval. Modlil som sa pred, počas a po ceste za nás všetkých. Za otvorenie zraku hľadajúcim, pričom nič nebolo zakázané, nič nebolo nariadené. V slobode sa hľadá vánok Ducha Božieho.

Opäť som mal možnosť vsunúť ruku do Kristovej rany ako neveriaci Tomáš a utvrdiť sa, že viera má zmysel a zázraky sú možné, len ich treba citlivo vnímať.

Čo je pre Teba najväčší zážitok z toho týždňa?

Krásna narodeninová oslava pri jazere „pokoja“ a spoločné chvíle s mojou milovanou Deborkou. Vznik nových a oživenie starších vzťahov. ■

zavládla medzi nami naozajstná láskavosť, „príjemno“ a viac sa nikto nemusel dožadovať tolerancie či ohľaduplnosti. To bol pre mňa najväčší neturistický zážitok. Keď majiteľ onoho „slovníka“ povedal pri ohni na Martinových narodeninách, že keď ho Boh osloví, nebude sa brániť, hoci dva dni predtým s trochu ironickým úsmevom komentoval Martinovu modlitbu asi takto: „Prečo si taký pokorný pred tým svojím Bohom, že len ďakuješ za to, čo sa stalo, ešte aj za počasie... a pritom vieš, že zajtra bude pršať, a nežiadaš snečný deň?“ Na druhý deň sme naozaj šliapali v pršiplášťoch a podpichovanie pokračovalo: „Vidíš, Martin, ak máte takého silného Boha, keby si bol pýtal slniečko, možno by sme nemokli...?“ A Martin len s tichým úsmevom zakaždým odpovedal: „Je tak, ako má byť.“ A na konci týždňa tento človek povie: Ak ma Boh osloví, nebudem sa brániť...

Dodnes mi v hlave znie to Martinovo pokojné a pokorné: Je tak, ako má byť.

Cyklistika a kultúra

Išli sme krajom, kde sa pred viac ako tisíc rokmi rodili mocné franské a neskôr nemecké ríše. Údolím Dunaja odjakživa viedli cesty, ktoré spájali germánsky svet so svetom slovanským, Balkánom až do Ázie. Spomeniem tu aspoň jedno zaujímavé stretnutie na ktoromsi odpočívadle pred Linzom, ktoré svedčí o tom, že dávne obchodné cesty neupadli do úplného zabudnutia. Posedávali a pojedali sme rozložení na trávě na brehu Dunaja, keď sme si všimli staršiu prešedivelú pani so skladačkou a malým privesom. Šokovaní sme rozmýšľali, ako môže ísť niekto na Donauradweg na skladacom bicykli. Nedalo nám to a oslovili sme ju. A šokovala nás ešte viac: Na tejto malej skladačke putuje z Londýna do Istanbulu. Neveriaco sme krútili hlavami a až potom sme pochopili záhadu starej panej, keď nám so smiechom ukázala nevelký elektromotor, pripravený na skladačke, s dojazdom 50 kilometrov na jedno nabitie pri rýchlosti cca 20–25 km/hod. A prečo na skladačke? Vraj keď sa jej zdá krajina príliš nebezpečná (čo ju asi čaká niekde na dolnom Dunaji), alebo keď už nevládze, ľahko naloží skladačku s malým privesom do vlaku a tak preputuje pár kilometrov. Tá žena nemala ďaleko k 60-tke. Po krátkom rozhovore so smiechom sadla na minibicykel a odfrčala.

V tejto súvislosti spomeniem ešte jednu zaujímavosť Donauradweg. Stretávali sme množstvo takmer rovnakých sivých bicyklov i elektrobicyklov s rovnakými taškami – väčšími, menšími alebo aj bez turistickkej výstroje. A dozvedeli sme sa, že si na cyklotúru cez Rakúsko vôbec nemusíte namáhavo a drahó viezť so sebou bicykel a ani žiadnu výstroj. Existuje cestovná kancelária, kde si takúto túru objednáte na ako dlho chcete a kam chcete. Pri štarte dostanete bicykel a výstroj, prípadne vám zabezpečia aj

AGÁTA FISTEROVÁ

Prečo si išla na cyklotúru Passau-Bratislava?

Ako správna Bratislavčanka mám rada svoje mesto, mám rada Dunaj. Celkom rada som si prešla celú cestu z Passau do Bratislavy. Viem, že tá cesta pokračuje až do

Mauthausen

Koncentračný tábor, ktorý zriadilo gestapo po obsadení Rakúska v roku 1938. V tábo-re bolo do roku 1945 umiestnených takmer 200-tisíc väzňov; 95-tisíc ich tu zahynulo, z toho 14-tisíc Židov.

nocľahy, a pri dojazde do cieľa – povedzme vo Viedni – všetko odovzdáte na určenom mieste a s kabelkou na pleci docestujete domov. Paráda.

Ale vrátim sa ku kultúre a histórii, ktorá lemuje brehy Dunaja. Mohutné opevnené kláštory a gotické chrámy, ale aj staré románske kostolíky svedčili o veľkej cirkevnej i svetskej moci, ktorá vládla tomuto svetu. Niektorí z nás to využili, a keď sme sa zložili v kempoch, vyrazili na obhliadky týchto monumentov. Ja som sa akosi na históriu nevedel preladiť. Sem-tam som si niečo zaujímavé pozrel, ale nebol som naladený na túto strunu, hoci na rodinných dovolenkách som až otravný snahou vidieť čo najviac histórie a kultúry. Ale spomeniem aspoň dve zastávky: **Mauthausen a Melk.**

Mauthausen

Predovšetkým kvôli najmladším členom sa staršia časť našej cyklovýpravy rozhodla absolvovať odbočku do dosť tvrdého kopca, kde dodnes stojí

Melk

Leopold II. pozval do Melku niekedy v 11. storočí benediktínov, ktorí z pôvodného hradu vybudovali opevnený kláštor. Neskôr vyhorel a zničili ho aj Turecké nájazdy. Súčasnú barokovú podobu získal v 18. storočí. Uchováva sa v ňom nesmierne množstvo vzácných historických artefaktov. Celkom určite zaujme knižnica, v ktorej je asi 100 000 zväzkov vrátane 2 000 rukopisov a asi 1 600 inkunábulov.

Budapešti – tak to bude niekedy inokedy. Chcela som absolvovať jednu z najznámejších a najstarších ciest v Európe.

Ako sa naplnili tvoje očakávania?

Nemala som žiadne očakávania – iba si prejsť celú cestu so synom. Nadmieru som bola prekvapená z celej akcie (mestečká, príroda, ľudia, partia – všetko).

Čo je najväčší zážitok z toho týždňa?

Veľmi milá bola narodeninová oslava jedného člena našej partie. Celkovo cez svoje narodeniny išiel na akciu, vedel byť s partiou. Spontánna príprava.

Mal tento výlet pre teba aj duchovný rozmer (okrem športového a turistického)?

Ak áno – v čom?

Áno – stretla som zväčša milých a ústretových ľudí. V našej partii, ale aj cudzích ľudí – ktorí sa chovali ústretovo, priateľsky a milo. ■

Za rodinu Šarkádyovcov (Dávid, Šárka, Natálka) odpovedala mama ŠÁRKA

Prečo ste išli na cyklotúru Passau-Bratislava?

Zúčastňujeme sa takmer všetkých X-lógií, ktoré Martin organizuje. Máme radi turistiku a cykloturistiku. Nesmierne si ceníme, že Martin takúto akciu zorganizoval a my sme sa mohli už len pridať. Vďaka X-lógiám sme sa zoznámili s veľmi milými a zaujímavými ľuďmi a podaktorí z nich sa stali našimi priateľmi. To je aj prípad Martina, Ruth a vlastne celej ich rodiny. Nepoznáme sa dlho, ale máme ich veľmi radi a myslím si, že je to vzájomné... Takže, keď nás Martin oslovil, či by sme sa chceli pridať na tento výlet, okamžite sme súhlasili.

Ako sa naplnili vaše očakávania?

Počula som o tom, že dunajská cyklocesta je nádherná a nie veľmi náročná. A presne tak to aj

bolo. Trochu som sa bála počasia, každodenného kempovania a možno aj „ponorkovej choroby“. Predsa len, úzky okruh ľudí,

7 dní, únava, výkyvy počasia... Ale napokon všetko dopadlo veľmi dobre. Hlavne vďaka Martinovi, ktorý nás všetkých viedol, bol nesmierne trpezlivý a za každých okolností z neho vyžaroval nesmierny pokoj. A pritom tiež bojoval so svojimi obavami ohľadom počasia, kondičky, atď... Ja osobne som takúto cyklotúru s vecami na bicykli a kempovaním absolvovala prvýkrát a veľmi sa mi to páčilo. Veľmi veľa sme videli a zažili.

Čo je najväčší zážitok z toho týždňa?

Neviem, či to bol najväčší zážitok, ale určite sa mi nesmierne páčil večer pri jazere, kde sme oslavovali Martinove narodeniny, grilovali sme, rozprávali sme sa a Deborka s Natálkou aj spievali. Baby sa konečne uvoľnili a užili si to. Očarili ma aj dedinky v okolí Durnsteinu, ktoré dýchali francúzske romantikou.

Opäť sa mi potvrdilo, že z bicykla človek najviac vidí a zažije. Autom by sme to preleteli a pešo by sme toľko nezažili. ■

tento strašný tábor. Poklonili sa pamiatke mŕtvych a tí najmladší dostali aspoň výkričník do hlavy, že tam by už nikto nikdy nemal vykročiť. A že všetky neonacistické extrémistické výkriky všelijakých mladíkov môžu aj dnes priviesť svet na kopce Mauthausenu, do komôr Oswienčimu či Buchenwaldu...

Melk

Ti, ktorí chodievajú cez Rakúsko severnou diaľnicou, si určite spomenú na mohutný kláštorňý komplex asi 120 km za Viedňou na ľavom brehu Dunaja. Je to kláštor v mestečku Melk, kde sme strávili jednu noc v neďalekom kempu.

To sme už vedeli, že „šéf“ sa prerátal a celú tour vyrátal o deň kratšie, teda že sa vrátíme už v piatok, a nie v sobotu. Aj sme uvažovali, že skrátime denné trasy, ale akosi sa to nepodarilo. Po chvíli blúdenia sme sa dostali z Melku na druhú najkrajšiu časť nášho putovania (po meandroch Dunaja v Hornom Rakúsku). Prechádzali sme trochu náročnejším kopcovitým úbočím hôr cez starobylé vinárske obce Grimsing, Aggsbach Markt, Willendorf, Spitz (aj s románskym kostolíkom) a nádherné centrum vinárskej oblasti – starobylé vinárske mestečko Durnstein. Po absolvovaní pomerne náročnej trasy (aspoň pre nás starších so staršími bicyklami) sa nám Martin odmenil stanovačkou „na divoko“ na brehu ďalšieho jazera v blízkosti Treismauer a rieky Treisen. Hneď, ako sme zišli z cyklotrasy, sme nadabli na „grillplatz“ a padlo jasné rozhodnutie – tu zostaneme. Priznám sa, že som nebol veľmi nadšený, lebo stanovať v Rakúsku mimo kempu... Ale spolujazdci a okolnosti ma presvedčili, že sa nemusím až tak obávať. V neďalekom bufete sme si dohodli pitnú vodu, na oslavu Martinových narodenín nám požičali sklenené poháre (ak si dobre pamätám, bez zálohovania, s tým, že vrátíme ráno), iba nás upozornili, že WC je len neďaleká latrína. Ale latrína po rakúsky – keď ste sa k nej priblížili, nenastala žiadna zmena ovzdušia, a keď ste do nej vošli, čakala vás úplne čistá splachovacia toaleta s tečúcou pitnou vodou v umývadle...

Martinove narodeniny

Niežby Martin oslavoval nejaké okrúhliny, ale využili sme to ako zámienku a posedenie pri prírodnom grile (mäso a pár fliaš vína sme nakúpili vopred) a Dávid, Stano a jeho syn Boris pripravili hody, za ktoré by sa človek nehanbil ani doma. Bolo nám až tak dobre, že som si zabudol za svetla postaviť aj stan. Dodnes to neľutujem. Začal som ho stavať pár metrov od grillplatzu, pod neďalekým stromom, keď sa ku mne doniesli od ohniska nádherné dievčenské hlasy Deborky a Natálky, spievajúce kresťanské i folkové pesničky. Keď som sa vrátil ku stolu pri ohnisku, vrátil

som sa do kostola. Stratili sa rozdiely medzi veriacimi a neveriacimi, v príbehoch sa otvárali duše a rozprávania sa blížili k osobným vyznaniam takmer na úrovni svedčí. Tu zaznela z Dávidových úst veta, ktorú som už spomínal: Ak ma Boh osloví, nebudem sa brániť. Ak som spomínal, že úvodný rozhovor z prvých dní nepokazil, ale zlepšil atmosféru, po tomto večeri vzniklo medzi nami puto, ktoré môže vytvoriť naozajstná úprimnosť a prítomnosť Božieho Ducha.

Na ďalšie putovanie sme sa vydali na jednej lodi...

Ďalší deň sme sa priblížili takmer k Viedni – zakotvili sme v Klosterneuburgu, v kempu s vonkajším i krytým bazénom. A dohodli sme sa, že toto miesto budeme považovať za spoločné zavŕšenie našej cyklistickej tour. Keďže o náhradný program – cykloprehliadku

Viedne v sobotu – sme viacerí nemali záujem, v piatok ráno sme sa v pohode rozlúčili. A okolo pol štvrtéj popoludní sme prekročili rakúsko-slovenské hranice pri Devínskej Novej Vsi.

V ten deň som si dal svoj životný rekord – lebo ma čakala ešte cesta z DNV do Zohora, ktorý je už rok našim domovom – prebicykloval som 91 kilometrov.

A keď som už pri kilometroch, v priemere sme denne robili okolo 60 km, a skupiny, ktoré si odbehli na prehliadku Mauthausenu a Linzu, v tie dni najazdili po 80 km.

Donauradweg prajeme zažiť všetkým, čo milujú prírodu, pohodu a bicykle. Z cyklotúry sme sa vrátili tak ako sa patrí – unavení, špinaví, ale spokojní a skúsenejší o vytváranie vzťahov. ■

„Úzkosť je závratom slobody.“
Kierkegaard 2, s. 61

„Toto je vznecujúci moment zúfalstva, nervový záchvat, postupujúci stále dovnútra, hlbšie v bezmocnom sebaničení. Zúfaleho rozhodne nemôže potešiť, že ho zúfalstvo nedokáže zničiť, taká útecha je práve naopak jeho trýznou, udržuje bolesť živú a živú v bolesti.“
Kierkegaard 1, s. 128

ÚZKOŠŤ A ODVAHA V DIELACH KIERKEGAARDA A TILLICHA

MARTINA PAVLÍKOVÁ

V auguste spáchal samovraždu jeden z najznámejších hercov, komik Robin Williams. Táto udalosť vyvolala množstvo reakcií a komentárov v médiách a na sociálnych sieťach. Ľudia boli prekvapení a zaskočení, že práve ten, kto rozdával smiech, skončil svoj život dobrovoľne. Sám Williams už predtým rozprával o svojom strachu z osamelosti a nevyčerpateľnej túžbe byť ľuďmi milovaný a prijímaný. Nakoľko smiech publika nedokázal zastaviť jeho „démonov“ strachu, úzkosti a osamelosti, do popredia prenikol alkohol, drogy a potom depresie. Napriek tomu, že mal okolo seba ľudí, prežíval samotu. Vyslovil nasledovné slová: „Myslel som si, že najhoršie, čo sa človeku môže stať, je skončiť sám. Nie je to pravda. Najhoršie je skončiť s ľuďmi, s ktorými sa budete cítiť osamote.“

Pojmom zúfalstva, úzkosti a osamelosti sa venoval aj dánsky mysliteľ **Sören Kierkegaard** (1813–1855), ktorý definoval zúfalstvo ako „chorobu na smrť, chorobu ducha, ľudského ja.“ (1, s. 123). V jeho ďalšom, asi najkomplikovanejšom diele *Koncept úzkosti* sa sústreďuje na úzkosť a obsahovo sa zameriava na: (1) dogmatický problém dedičného hriechu, (2) problém hriechu ako takého a zodpovednosť jednotlivca, (3) psychologické bádanie úzkosti, (4) polemiku proti systému, filozofom a teológom. (viacej: 3, s. 36). Podľa Kierkegarda úzkosť súvisí s jednotlivcom a hriechom.

Kierkegaard si uvedomoval, že človek prežíva stavy úzkosti, zúfalstva a hľadá cestu, aby sa vymanil z tlaku, ktorý prežíva. Snaží sa vyplniť svoj čas zábavou (estetické štádium), starostlivosťou o rodinu, prácou (etické štádium), len aby dokázal zabudnúť na svoje starosti a strach z osamelosti. Nedokáže to však sám vlastnými silami a preto upadá hlbšie do zúfalstva a úzkosti. „Tento stav (úzkosti – pozn. MP), akokoľvek, nie je stavom nevinnosti; naopak, vychádzajúc z duchovného uhla pohľadu je stavom hriechnosti.“ (2, s. 93). Kierkegaard zdôrazňoval myšlienku, že človek je vinný a hriešny, preto „koncept hriechu a viny presne určuje jednotlivca ako jednotlivca. Nie je priesťor na otázku o jeho vzťahu k celému svetu alebo k celej minulosti. Dôležité je iba to, že je vinný a predpokladá sa, že je predurčený k tomu, aby sa stal vinným“ (2, s. 98), preto sú zbytočné jeho výhovorky a vynalievavosť, aby sa zbavil tohto vedomia viny.

Kierkegaard zdôrazňuje vzťah človeka a Boha – nekonečného rozdielu medzi človekom a Bohom vo svojich kresťanských spisoch. Sám Kierkegaard prežíval úzkosť života, ktorá ho priviedla k viere (prísna výchova otca, smrť matky a súrodencov, chabé zdravie, neuznanie v spoločnosti, výsmech v novinách, konflikty s hlavnými predstaviteľmi cirkvi). Prežívanie úzkosti a zúfalstva tak dáva človeku možnosť voľby rozhodnúť sa, aký bude jeho vzťah voči Bohu. V uvedomení si úzkosti človek prežíva závažnosť situácie, má osobnú skúsenosť, ktorá ho stavia pred osudové rozhodnutie – akým smerom sa bude odvíjať jeho ďalší život. „Pokiaľ hneď na začiatku poznania nepochopí úzkosť, takže ho to neprivedie k viere, ba práve naopak, od viery, potom je stratený.“ (2, s. 159) Medzné situácie v živote človeka, pri ktorých zažíva úzkosť a zúfalstvo, nemôžeme vnímať negatívne. Anglická bádatelka Júlia Watkinová zdôraznila, že koncept úzkosti u Kierkegarda súvisí s psychológiou a teológiou: „Uvedomíme si psychologické skúsenosti, ktoré reflektujú napätie – po prvé medzi naším telesným životom a seba-vedomím, a po druhé medzi telesným a duchovným životom.“ (4, s. 16).

Paul Tillich (1886–1965), pôvodom nemecký teológ, vo svojom diele *Odvaha byť* upozornil na rozdiel medzi strachom a úzkosťou. Strach je na rozdiel od úzkosti vyvolaný konkrétnym predmetom. Kierkegaardom inšpirovaný Tillich vymedzil tri druhy úzkosti. Ako prvú definoval úzkosť pred osudom a smrťou.

Táto úzkosť je základná a nevyhnutná, každý človek ju prežíva, má úzkosť pred nebytím a je si vedomý, že raz biologicky zanikne. Kierkegaard o smrti napísal: „Lebo ľudsky povedané – smrť je poslednou vecou všetkého, a ľudsky chápané – máme nádej len tak dlho, pokiaľ tu je život.“ (1, s. 121) Ako druhú definoval úzkosť pred prázdnotou a nezmyselnosťou. Každý človek chce zmysluplne tvoriť a mať nádej. Prázdnota a strata zmyslu je úzkosť nebytia voči duchovnému životu. Táto hrozba sa uskutočňuje v odcudzení človeka a nastáva duchovná ľahostajnosť a prázdnota. Posledným druhom úzkosti je úzkosť pred vinou a zatarením. Táto úzkosť je prítomná v každom okamihu morálneho vedomia a môže človeka dohnat k odmietnutiu samého seba a k pocitu, že človek je odsúdený k zúfalstvu, pretože stratil svoje určenie. Človek chce uniknúť pred vinou a snaží sa ospravedlniť svoje činy. Avšak samovražda nie je spôsobom a riešením, ako uniknúť vine. Tieto tri druhy úzkosti sa prelínajú a vzájomne spolu súvisia. Človek prežíva úzkosť vtedy, keď je ohrozené jeho bytie. Tillich kladie doraz na odvahu, ktorá podľa neho reprezentuje schopnosť potvrdzovať vlastné bytie napriek nebezpečenstvu, ktoré reprezentuje; táto odvaha byť je kľúčom k samotnému bytiu. Kierkegaard zdôraznil rozdiel v odvahe medzi kresťanom a prirodzeným človekom: „... kresťan má odvahu, ktorú prirodzený človek nepozná; túto odvahu nadobudol tým, že sa naučil poznať bázeň pred vecou ešte strašlivejšou. Takto člo-

vek získa odvahu vždy; pokiaľ sa bojíme väčšieho nebezpečenstva, budeme mať vždy dost' odvahy čeliť menšiemu; pokiaľ sa nekonečne hrozíme jedného nebezpečenstva, potom ostatné akoby vôbec neboli.“ (1, s. 122). Tillich dokázal svoju odvahu, keď kritizoval Adolfa Hitlera. Po jeho nástupe k moci bol Tillich zo zamestnania na univerzite vo Frankfurte prepustený a bol prinútený emigrovať do USA.

Kierkegaard a Tillich sa snažili nabádať ľudí k tomu, aby rozmýšľali nad tým, čomu a komu veria. Ich túžbou bolo, aby človek mal odvahu kriticky myslieť a pomocou viery dokázal prekonať úzkosť. Ich odkaz je aktuálny aj pre dnešnú generáciu a dobu plnú neistôt a konfliktov. Zdôraznili, že človek napriek vedecko-technickému pokroku ostáva krehkou a citlivou bytosťou, ktorá prežíva úzkosť a zúfalstvo vo svojom bytí. ■

Zoznam použitej literatúry:

(1) Kierkegaard, S. *Bázeň a chvéní. Nemoc k smrti.* Nakladatelství Svoboda – Libertas. Praha 1993.

(2) Kierkegaard, S. *The Concept of Anxiety.* Princeton University Press. Princeton 1980.

(3) McCarthy, V.A. *The Phenomenology of Moods in Kierkegaard.* Martinus Nijhoff. Boston 1978.

(4) Watkin, J. *Historical Dictionary of Kierkegaard's Philosophy.* The Scarecrow Press. Lanham, Maryland Toronto Oxford 2001.

(5) Tillich, P. *Odvaha byť.* CDK. Brno 2004. .

PhDr. MARTINA PAVLÍKOVÁ

doktorandka na FHS UK v Prahe. Autorka štúdií o Kierkegaardovi, spolu-editora Acta Kierkegaardiana – Supplement, členka Stredoeurópskeho výskumného ústavu Sorena Kierkegaarda.

MOC V SLABOSTI

„Tento poklad však máme v hlinených nádobách, aby nesmierna moc bola z Boha, a nie z nás“ (2K 2,7).

Jedným z hlavných tém korintskej korešpondencie je moc, ktorá sa prejavuje v slabosti. Oba listy obsahujú osem konkrétnych výrazov, ktoré túto skutočnosť popisujú.

Túžba po moci je zaiste v ľudských dejinách príznačná od okamžiku, kedy bola moc ponúknutá Adamovi a Eve výmenou za poslušnosť. Skrytá túžba po moci sa dnes prejavuje honbou za peniazmi, slávou a vplyvom. Vidíme ju v politike aj verejnom živote, v obchodovaní a priemysle, v slobodných povolaniach a médiách a dokonca aj v cirkvi a v paracirkevných organizáciách.

Moc!

Je opojnejšia ako alkohol a návykovejšia ako drogy. Lord Acton, britský politik 19. storočia, zložil v tejto súvislosti epigram: „Moc kazí a absolútna moc kazí absolútno.“ Ako rímsky katolík sa v roku 1870 dôrazne postavil proti rozhodnutiu 1. vatikánskeho koncilu uznať neomylnosť pápeža. Videl v tom skazenosť cirkvi práve prostredníctvom moci.

Biblia obsahuje jasné varovania pred využívaním a zneužívaním moci. Sám Pavol trvá na svojej myšlienke moci skrze slabosť, božskú moc skrze ľudskú slabosť. V prvých dvoch kapitolách 1. listu Korintanom uvádza tri pôsobivé príklady toho istého princípu.

Najprv to vidíme v samotnom evanjeliu, pretože slabosť kríža je Božou spasiteľnou mocou (1K 1, 17–23). Po druhé vidíme moc prostredníctvom slabosti na korintských veriach, pretože Boh si vybral slabých, aby zahanbil silných (1K 1, 26–31). Po tretie sa moc skrze slabosť prejavuje v živote evanjelistu Pavla, ktorý prišiel do Korintu „slabý, preniknutý veľkým strachom,“ ale zároveň „v dokazovaní Ducha a moci“ (1K 2, 1–5).

Dobrá správa, obrátení ľudia a kazateľ (alebo evanjelium, evanjelizovanie a evanjelista) sú tak dôkazom princípu, že Božia moc sa najlepšie prejavuje prostredníctvom ľudskej slabosti. Boh totiž vyvolil slabý nástroj (Pavla), aby priniesol posolstvo o slabosti (o kríži) slabým ľuďom (spoločensky opovrhovaným). Prostredníctvom tejto trojakej slabosti sa ale prejavila – a doteraz sa prejavuje – Božia moc. ■

John Stott (*Rok s Biblí, Biblion 2011*)

KEBY STE MA POZNALI, NECHCELI BY STE MA MEDZI SEBA

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

(Autorka je Evanjelická kaplanka, momentálne na materskej dovolenke. Matka piatich detí. 10 rokov vydatá, s manželom Ľubošom slúži v cirkevnom zbore Kuková. Venuje sa najmä ženám, vo voľnom čase píše a číta knihy.)

V živote môžete skutočne poznať len veľmi málo ľudí. Spoznáte práve tých, ktorí skutočne spoznajú vás. Otvoria vám svoje životy natoľko, nakoľko im otvoríte vy ten svoj. Budete im tak blízko, nakoľko im dovolíte, aby boli blízko oni vám. Ale vedzte, že keď sa to stane, budete vedieť, že ste v správnu chvíľu na správnom mieste – budete mať istotu, že toto má zmysel a že pre toto žijete! Požehnanie, ktoré prijímame zo vzájomného pravdivého, nepokryteckého zdieľania, je nepopísateľne veľké, pretože ho dáva sám Boh. Nemôžeme sa otvoriť jeden druhému Kristovsky a pravdivo, ak by medzi nami nebola dôvera a láska, stvorená Bohom. On je konštruktér a budovateľ našich vzťahov, v ktorých môžeme prijať tak veľa! Ak ich budujeme s Bohom, On je garantom ich kvality.

No napriek tomu radšej ostávame nepoznaní. Radšej iba hráme a kalkulujeme s tým, čo chceme, aby ľudia videli.

Prečo je to tak? Je niekoľko možností:

Máme strach

Sme bezcharakterní egoisti

Ešte sme nedorástli

Strach

Hovorí sa, že najväčšou tragédiou básnika je to, keď ho nemá kto čítať. Zároveň však – ak je čítaný, ide s každou myšlienkou „s kožou na trh“. Podobne je to s kresťanmi. Je tragédiou, ak sa život kresťana nedá „čítať“, pretože samotné učeníctvo je o otvorenom živote pre druhých, aby v ňom videli Krista. No vždy, keď otvoríme svoj život tak, že sme čitateľní inými a iným prístupní, riskujeme. Ideme s kožou na trh. Iní totiž vidia aj to, čo by sme nechceli, aby videli: Naše nedostatky, problémy, slabosti, starosti, charaktery... Pán Ježiš povolal 12-tich mužov, aby z nich urobil učeníkov – tých, ktorí sa učia žiť životom charakteristickým pre Božie kráľovstvo. A ako sa učili? Ježiš sa im proste bezvýhradne sprístupnil. Mohli vidieť, ako žije On. Mohli na Jeho živote vnímať každý deň to, ako Božie kráľovstvo funguje medzi ľuďmi – mohli byť toho účastní. Videli, ako reagoval na iných ľudí; ako sa správal, keď bol unavený, hladný, keď mu nebolo do reči...

Dovoliť inému, aby prišiel takto blízko, alebo naopak – prísť k niekomu takto blízko – si vyžaduje veľkú odvalu. Možno to poznáte: Práve jej zomrel manžel a prežíva veľkú bolesť. Najradšej by ste sa schovali! Neviete, čo povedať, čo urobiť. Bojíte sa, že bude reagovať nepríjemne, že niečo z tej bolesti preniesie aj na vás. Keď ste voči niekomu otvorení, daný človek vás môže zraniť, pretože ste možno jediný „na dolaenie“... A on si napríklad potrebuje vyliat hnev, keď to v živote nejde tak, ako by si to predstavoval. Možno

disponuje informáciami o vás, ktoré iní nemajú, a to je veľmi pokúšajúce. Keď otvárame svoj život pre iných, sme veľmi zraniteľní.

A tak je pochopiteľné, že máme strach. Dokonca aj v Cirkvi. Tam, kde je Láska, ktorá vyháňa strach. (1J 4, 18)

Možno preto je v našich kostoloch neraz tak mŕtvo. Nechceme riskovať. Možno by nepochopili... Možno by neprijali skutočnosť, akí sme. Sme spoločenstvom a pritom každý z nás si nesieme sami svoje bolesti, zranenia a hriechy... Každý z nás bojuje, vyhráva, ale aj prehráva... každý na svojom vlastnom území. A tak sa radšej uzatvárame a používame také tie všeobecné preduchovené kresťanské frázy. Ľudia tam vonku si myslia, že nerobíme chyby. Nevedia, že v skutočnosti o nich iba nerozprávame, nevedia, že sa ich iba snažíme zakryť. Máme strach, že realita našich pádov a prehier by bola veľmi ťažko prijateľná!

Nuž ale viete, o čo všetko prichádzame? Prichádzame o samých seba, o svoj transparentný život s Kristom, o skutočné úprimné spoločenstvo, o hlboké zdieľanie, v ktorom môžeme rásť, nachádzať odpustenie a nový rozmer lásky...

Ako to myslel Boh so spoločenstvom veriacich, s nesením bremien, vyznávaním si hriechov a povzbudzovaním?

Môže sa nám zdať, že sa to predsa ani nedá! Že to proste nefunguje. Najmä keď nezažívame SPOLOČENSTVO svätých s ľuďmi, ktorí sú v Cirkvi, v zbore... okolo nás. Pristihla som sa, že vlastne mám problém povedať „verím v svätú Cirkev všeobecnú, spoločenstvo svätých...“ aspoň v chápaní, že je (či bude) tu na zemi. Až keď som uvidela to spoločenstvo omilostených hriešnikov cez Božiu optiku, pochopila som, čo znamená veriť v Cirkev. Spoločenstvo hriešnikov, a predsa svätých v Ježišovi Kristovi! Je načase hľadať

odpoveď na to, ako to Boh skutočne myslel a s odvahou vykročiť k inému človeku. Strach tu predsa nemá miesto! „*V láske nieto strachu, ale dokonalá láska vyhna strach.*“ (1. J 4, 18)

Tam vonku stoja ľudia a vedú rôzne životy. Vedú svoje boje presne tak ako my – len bez Boha! Oni sa nemajú o koho oprieť. Nesú si so sebou množstvo otázok, na ktoré my už máme odpovede. Nesú si množstvo problémov, ktoré nevedia riešiť, ale na ktoré my máme riešenie, pretože ním je Ježiš Kristus. Raz za čas zavadia o naše „bezchybné“ spoločenstvo, do ktorého by v skutočnosti strašne chceli patriť a chcú klásť tie otázky... No s podobným strachom prestupujú z nohy na nohu v obave, či by ich prijali – keby ich poznali...

Je načase prijať svoje poslanie Kristových učeníkov a vyhnať strach, ktorý nám bráni, aby sme urobili krok k vzájomnému poznaniu.

Egoizmus

Ak si niekto vôbec nevšimne toho druhého, pretože sa celý čas zaoberá iba sám sebou, neviem to nazvať inak. Pavol hovorí: „*Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus.*“ (G 2, 20) To znamená, že život veriaceho človeka, jeho charakter, myslenie, vôľa, cítenie je premenované Bohom. V tom všetkom môžeme vidieť Boha. Ježiš žije v ňom! On je dôležitý! Nie ja! Veľa kresťanov prijalo dobrú správu o záchrane Ježišom Kristom, no napriek tomu nenechávajú premieňať svoj charakter a riadia sa iba svojím egom. Takéto kresťanstvo nie je v poriadku. Možno sa vám stalo, že ste prišli na mládež alebo do iného spoločenstva prvýkrát a všetci sa tvárili, akoby ste tam ani neboli. Mali svoj interný humor, na ktorom by ste sa veľmi radi bavili aj vy, ale nerozumeli ste mu... Bolo to hlúpe! Sme príliš sebeckí na to, aby sme si všimli ľudí a venovali im čas. Nuž a čo je najhoršie – aj sami ste sa sústreďovali iba na seba a svoje pocity. Na to, kto sa prihovorí, čo tak asi odpoviete... Rozumiete, čo chcem povedať? Strašne sa sústreďujeme na seba! My v cirkvi, aj tí vonku...

Nedospelosť vo viere

Ešte sme nedorástli. Stále sme na začiatku cesty. Veľkosť človeka závisí od jeho závislosti na Bohu, od jeho sústrednosti na Boha, od jeho lásky k Nemu. Vlastne sme takí veľkí, aký veľký je v nás Pán Ježiš. Keď viem, kto som v Ježišovi Kristovi, keď poznám svoju hodnotu, zakotvenú v ňom, nemám problém ani s prijatím iných a ani s otvorením vlastného života pred inými. Proste dávam to, čo mi bolo dané. Viem, že som nástroj v Jeho rukách a chcem byť použitá. Žiada si to pokoru pred Ním, pred tým, čo robí, aký je, koho mi posielal do cesty. Chce to nechať sa viesť Božím Duchom. Pán Boh nás môže veľa naučiť cez iných ľudí, cez ich životné príbehy a zároveň – ak budeme pravdiví a otvorení – aj iní ľudia môžu veľa prijať z nášho života.

A teraz si predstavme, že človek, ktorý nechce byť poznaný z vyššie spomenutých dôvodov, nám stojí pred dverami. Má strach z odmietnutia, nepochopenia a neprijatia, sústreďuje sa len na seba a svoje pocity; sám nevie, kým je a hneď predpokladá – „keby ste

ma poznali, nechceli by ste ma medzi seba.“ A dajme tomu, že vy už nemáte strach, pretože ste ho nechali vyhnať Láskou! A nesústreďujete sa na seba, pretože centrom vášho života je Pán Boh! A vy už viete, kto ste – že ste vykúpené Božie dieťa, ktoré smie vnášať Božie kráľovstvo medzi ľudí!

S akými pravdami disponujete?

Vzťah je vždy riziko!

Kresťanstvo je o vzťahoch. Máme vzťah so živým Bohom a zároveň tvoríme spoločenstvo veriacich ľudí, ktorí sú rôzni a majú svoje rôzne životy, radosti aj starosti. Vždy, keď zdieľame svoje životy, riskujeme! V každom vzťahu riskujeme, nielen v Cirkvi. Ale „risk“ je zisk

Sami k sebe sme neraz príliš kritickí

To, ako vidíme samých seba, nie je celkom objektívna pravda. Mnohí ľudia očakávajú sami od seba príliš veľa. Sú k sebe neúprosne prísni. Mnohí si nevedia odpustiť vlastné zlyhania. Nezbudnime, že iní nás môžu vidieť úplne inak. Môžeme byť pre nich zaujímaví a pozhnaním! A napokon nie je dôležité ani to, ako sa vidíme my, ani to, ako nás vidia ľudia – ale to, ako nás vidí Boh.

Nikto nie je dokonalý

Aj keď svet by od kresťanov očakával, že budú dokonalí. I Pán Ježiš nás k tomu pozýva. Predsa len stále hrešíme, kým budeme na tomto svete. Každý z nás má „maslo na hlave“. Jakub hovorí: „*Vyznávajte si navzájom hriechy a modlite sa za seba, aby ste sa vyliečili.*“ (Jk 4, 16)

Práve v Cirkvi nájdeš pochopenie

Vieme, že Pán Ježiš za nás zomrel a vieme, že nám bolo mnoho odpustené! A preto môžeme odpúšťať a prijímať ľudí takých, akí sú – aj s chybami. Kto iný ich prijme, ak nie „omilostení hriešnici“, ktorými bezpochyby sme?

JEŽIŠ NÁS PRIJÍMA TAKÝCH, AKÍ SME

Ježiš ťa pozná a predsa ťa miluje. Jeho láska a prijatie je úplne bezpodmienečné. On veľmi dobre vie, kto sme. Vedel, koľko mužov mala žena, ktorú stretol pri studni (Jn 4) a predsa ju oslovil, aby mohla začať nový život. Vedel, čo sa dialo pod figovníkom v Natanaelovom živote, prv ako ho Filip zavola (Jn 1, 43 – 51). Vedel o Matúšovom vzťahu k peniazom (Mt 9), a predsa ho povolal! Pred Ním nie je skryté žiadne tajomstvo tvojho srdca. A to ti dáva slobodu prísť do Cirkvi – spoločenstva, ktorého On je Pánom. Ježiš predsa *neprišiel volať spravodlivých, ale hriešnikov* (Mt 9, 13).

KAŽDÝ Z NÁS JE JEDINEČNÝ

– a pre každého z nás má Pán Boh miesto a úlohu v svojom pláne spasenia. Máme svoje miesto v spoločenstve Cirkvi. Dal nám k tomu rôzne dary na vzájomné budovanie, ktoré je potrebné používať. Nikto neurobí tvoju úlohu za teba. Taký, aký si, máš čo dať!

A teraz už len vyjsť von. Otvoriť pomyselné dvere srdca a ísť v ústrety tomu, kto pred nimi stojí... ■

XII. KTO MÁ ZAČAŤ? AD: POZDRAV Z TROLEJBUSU 3

TOMÁŠ KOMRŠKA
(Autor je vodičom trolejbusu.)

Konečná

Rozčúlený vodič na konečnej vyskočí z kabínky medzi kolegov a spustí čiernu ódu na cestujúcich.

Mal konflikt kvôli privretej taške do dverí a kvôli cestujúcemu, ktorý nestihol vystúpiť a kvôli potenciálnemu cestujúcemu, ktorému už na zastávke neotvoril, lebo príbehol neskoro.

„Ludia sa ku mne správajú debilne, tak ja mám byť čo – milý? Nech sa pekne oni naučia správať, a potom aj ja budem milý!“

” Prečo mám pocit, ako by v salóne po väčšinu času prevládala napätá situácia, v ktorej stačí malá iskra, a oheň nenávisti je na svete? Tak je tomu trochu medzi cestujúcimi navzájom, ale medzi vodičom a cestujúcimi isto.

Horúčava, časový sklz, nepríjemnosť doma, konflikt v zamestnaní, únava, smäd, finančné suchoty; to sú faktory, ktoré – keď sú „správne“ nakombinované – už veľa netreba.

Kto má začať?

Áno, na milú reakciu sa ľahko milo odpovedá.

Áno, na agresiu sa agresívna reakcia sama tlačí z hrdla von. “

*Mať jedni druhých za vyšších od seba... Flp 2, 3
Miluj blížneho svojho, ako seba samého... Mk 12, 31*

” Pri ceste z Koliby z kopca mi nebezpečne padli palice a nešikovne prudko som zabrzdil.

Staršia pani sa zošmykla zo sedadla a ledva sa zachytila o madlo pred sebou.

Keď som vchádzal do salóna, aby som zistil, či sa niekomu niečo nestalo, v očiach cestujúcich boli plamienky, ktoré hovorili o tom, že keď len trochu zle zareagujem, tak ma zjedia. Spomínaná pasažierka si so zovretými perami reprezentatívne precvičovala zrejme udrutú ruku a prebodávala ma sústredeným pohľadom cez úzku škárku privretých očí. „Pani, prepáčte, nedokázal som zabrzdíť citlivejšie, nestalo sa vám

niečo?“ Zavrčala: „Nie“, ale rukou stále razantne kývala a spolu s tlmeným „sss“ dávala tušiť, že je tu rozpor medzi jej verbálnou a neverbálnou komunikáciou.

„Ospravedlňujem sa vám, skutočne sa vám nič nestalo?“

„Naozaj nie, čo sa vlastne stalo?“ “

„Asi som rýchlo vošiel do zákruty, palice sa neudržali a hrozilo, že poškodíme vedenie. Preto som zabrzdil prudšie. Prepáčte, bola to moja chyba.“

„Jasné, stáva sa. Naozaj som v poriadku.“

„Ďakujem za porozumenie.“

Ruka už pokojne držala tašku na kolenách a zdalo sa mi, že aj oči sa trochu rozšírili.

Pri vystupovaní dokonca s chápaným úsmevom zakývala na rozlúčku.

Fuu, dobre to dopadlo. Musím si na tom mieste dávať lepší pozor. Ešteže sa jej nič nestalo.

” Všímam si, že aj v situácii, keď dotýčny spraví chybu, pohotovo obviní druhého. Prečo? “

” Začať prvý znamená prelomiť ľadovú kryhu v sebe, a potom už tečie svieža voda porozumenia. Niekedy je v tej vode aj kus brvna, ktoré ma praští po hlave, ale to už nie je smrteľné.

Životu nebezpečné je ľadovú stenu nechať stáť, poprípade ju nechať zhrubnúť. Zbúraním nielenže zlepším náladu sebe, ale aj ostatným, aj keď si nemám šancu ani uvedomiť, ako a na ako dlho.

Nastaviť líce neznamená robiť zo seba sprostého fackovacieho panáka, ale láskavého lámača ľadových kryh vo vlastnom vnútri. Ja tú kryhu mávam niekde v hrudnom koši vľavo, medzi kardio čerpadlom a ohryzkom v hrdle. “

A vy kde?

pokračovanie v ďalšom čísle

TÍM:
 Ivan Čonka, Žaneta Dirdová,
 Neomi Kušnieriková, Gabriela
 Janechová, Viera Palková, Anna
 Jurčová, Juraj Institoris, Jarmila
 Institoris, Iveta Kačurová, Martin
 Kačur

Z KRÁTKODOBÉHO MISIJNÉHO POBYTU V GLASGOWE

TERMÍN: 9.-19. 8. 2014 / MIESTO: GLASGOW, GOVANHILL FREE CHURCH

Tento rok to bolo po druhýkrát, čo náš misijný tím prišiel do Glasgowa, aby pomohol a podporil evanjelizačnú prácu v rómskej komunite, žijúcej v časti nazvanej Govanhill (podľa posledných odhadov žije v tejto komunite možno až 3 000 ľudí). Prácu v tejto komunite už dva roky vykonáva Mária Jurčová s veľkou podporou zboru Govanhill Free Church.

Ako tím sme vnímali, že sa máme zamerať najmä na dospelých a mladých ľudí. Rozhodli sme sa preto pripraviť každý večer, od pondelka do piatka, tzv. kaviarničku, kde ľudia môžu prísť, posediť si, dať si kávu alebo čaj, niečo sladké a slané. Našou úlohou bolo byť s nimi. Ukázalo sa to ako výborná príležitosť rozprávať sa s nimi, a tak ich viac spoznať. Vždy sme však pre nich pripravili konkrétny program: piesne, svedectvá, scénky, kážeň, modlitby.

Vedeli sme, že na naše stretnutia prídu ľudia, ktorých sme spoznali minulý rok, ale modlili sme sa, aby prišli aj úplne noví. A tak sme témy našich večerov pripravili tak, aby to bolo užitočné pre každého, kto príde. Hovorili sme o tom, že Ježiš prišiel na tento svet s konkrétnym poslanstvom. Že evanjelium má skutočne moc zachrániť a zmeniť život človeka. Veriacich sme povzbudzovali k vernému a vytrvalému životu s Ježišom, k službe pre Neho. Vyzvali sme každého, aby premýšľal nad tým, akú cenu je ochotný zaplatiť za to, že bude žiť s Ježišom. Záverom sme z Písma odovzdali dôležitú správu, že Ježiš znovu príde a bude to deň, kedy sa každý jeden z nás postavíme pred Neho ako Sudcu. Našou modlitbou bolo, aby ktokoľvek, kto príde medzi nás, vnímal Božiu lásku, svätosť a spravodlivosť.

Odhadom môžem povedať, že prichádzalo asi 50 ľudí každý večer a niekedy ich bolo aj 70. Zakaždým prišli aj úplne noví ľudia, ktorých pozvali tí, ktorí už medzi nás chodili. Zvlášť sme sa modlili, aby prichádzali muži aj mladí ľudia a oni vďaka Pánovi prichádzali. Na výzvu, kto chce dať svoj život Ježišovi ako svojmu Spasiteľovi a Pánovi, jasne zareagovalo niekoľko ľudí, s ktorými sme sa potom rozprávali a modlili. Vnímali sme, že Pán sa dotýka ľudských srdiec. Vyvrcholením všetkých našich stretnutí bolo zhromaždenie v sobotu, na ktorom boli pokrstené dve ženy.

Popri programe pre dospelých bol každý večer pripravený aj program pre deti, ktoré chodili v hojnom počte. Dokonca v prvý deň sme pre nich poobede zorganizovali „jablkovú párty“ s jasnou správou o tom, že sme všetci hriešni a potrebujeme uzdravenie, záchranu

z nášho hriechu. Hoci deti prišli s asi polhodinovým oneskorením, prišlo ich dosť a ochotne sa zapájali do programu.

Tím sa každý deň pred obedom stretol k spoločným modlitbám, chválam, pri Slove a zdieľaní. Po obede sme každý deň navštívili niektoré rodiny. Tieto návštevy boli príležitosťou priniesť povzbudenie, ale aj prijatú povzbudenie z ich viery.

Ľudia v zbore sa o nás s láskou starali, a ako len vedeli a mohli, podporovali našu službu. Tiež sme vďační aj za pohostinnosť rómskych rodín.

Som vďačný za každého jedného človeka v tíme. Každý slúžil s nasadením, s láskou a vzájomne sme sa rešpektovali. Spoločne sme prežili krásnych desať dní v službe na Božom kráľovstve.

Myslím si, že k úspešnému priebehu misijného pobytu prispelo aj to, že Mária Jurčová, ako aj ďalší ľudia zo zboru, sa venujú tejto rómskej komunite už dva roky.

Na záver ponúkam niekoľko modlitebných podnetov: Za príchod a službu Juraja a Jarky Institorisovcov, ktorí sa pripoja k tejto práci od septembra tohto roku. Ich príchod je vypočutím modlitieb. Za život viery už zachránených Rómov - nech je formovaný Božím slovom a zároveň mocným svedectvom pre ďalších ľudí za tých, ktorí počas tohto týždňa odovzdali svoj život Bohu za mladých Rómov, ktorí vyrástli v kresťanských rodinách a teraz sa zdá, že ich život s Bohom nepriťahuje za mužov v tejto komunite - aby mali odvahu prevziať zodpovednosť za svoje rodiny, ako aj zodpovednosť v cirkvi. Za Máriu Jurčovú - za jej život, za Božie požehnanie, vedenie a ochranu. Za budúcu spoluprácu s Jurajom, Jarkou aj miestnym zborom. Za zbor Govanhill Free Church - aby naďalej mali otvorené srdcia pre Rómov. Za múdrosť, ako budovať cirkev z úplne rozdielnych kultúr.

A aby som nezabudol, bratia a sestry z Govanhill Free Church, ako aj z rómskeho spoločenstva posielajú srdečné pozdravy. ■

Za tím spracoval Martin Kačur, v Spišskej Novej Vsi

UKRAJINA, IZRAEL, IRAK...

ŠTEFAN MARKUŠ,

Vojna ohrozuje už aj Európu. Ľudia zomierajú neďaleko nás. Nazdali sme sa, že násilné zmeny hraníc štátov a anektovanie území je navždy zabudnuté. Hriechy minulosti sa už nezopakujú. Odopretie menšinových práv na územiach so zmiešaným obyvateľstvom je ale opäť v kurze. Rusi na území Ukrajiny, Kurdi v Iraku a Palestínci v Izraeli. Vznášajú oprávnené nároky. Možno pravdivé, ale možno i neospravedliteľné. Všetci sa dožadujú vypočutia a presadzujú svoju pravdu. Aj za cenu ľudských životov.

Môže byť na svete mier?

Akoby sa ľudstvo nepoučilo. Zdá sa, že nevieme, kam ideme a čo chceme. Strácame naozaj svoj smer? Sme fascinovaní výbuchmi granátov a zhadzovaním bômb?

V letných mesiacoch sme si pripomínali sté výročie vypuknutia I. svetovej vojny. Uvažovali sme o histórii a s údivom žasli nad banálnymi príčinami najkrutejšieho vraždenia ľudí navzájom. Od tej doby politici sveta podpísali množstvo dohôd o odzbrojení, o mieri a neútočení. Spätným pohľadom zisťujeme, že mierové konferencie sveta nám zanechali iba nesplnené sľuby a nesplnené záväzky o mierovom spolunažívaní národov. Vojny sa stali súčasťou nášho každodenného života. Z pohodlia našich kresiel sledujeme hrôzy zabíjania v priamom prenose.

Môže byť na svete mier?

Pred rokmi položil túto otázku riaditeľ Mestského múzea v Bratislave osobnostiam nášho hlavného mesta. Spolu sme hľadali odpoveď. Ja som prispel nasledovne:

„Nádejou je náš záväzok, že ako občania Európy nikdy nezlyháme pri hľadaní vzájomného porozumenia a v rešpektovaní ľudskej dôstojnosti. Nádejou je naša civilizácia, zakotvená na judeo-kresťanskom dedičstve. Nádejou je naša viera, že život bez nacionalizmu, šovinizmu a fundamentalizmu nie je ilúziou. Nádejou je naša túžba po trvalých duchovných hodnotách.“

Máme obavy z narastajúcej chuti človeka ovládať a narúšať integritu druhého. Máme obavy z historických krívd a ťaživých chvíľ minulosti. Máme obavy z pocitov vlastnej výlučnosti a epigónstva. Máme obavy z pokusov pretvárať

svet na vlastný obraz. Všetko to sú obavy z niečoho negatívneho, ale „inakosť sveta“ sa nepokladá za negatívum.

Ak nádeje prevážia nad obavami, potom... hádam potom nastane vytúžený MIER. Pre všeobecné dobro sveta sa musíme vzdať egocentrizmu – hoci aj samých seba. Máme dlhú cestu pred sebou!“

Verím, že najhlbšou túžbou ľudstva je, predsa len, túžba žiť v mieri a porozumení so všetkými ľuďmi sveta. Prečo potom prevláda hnev, nenávisť, strach, závisť a túžba ovládať iných? Prečo zostávame paralyzovaní, neschopní vykonať niečo preto, aby ľudia nemuseli utekať pred nepriateľom? Prečo sa iba prizierame? Prečo sa nedokážeme vzbúriť voči presile zla?

Zdanlivo jestvuje jednoduchá a jedinečná odpoveď. Kristus miloval svet už pred 2000 rokmi milovať nepriateľov. Milovať nepriateľov? Bol Boží Syn vari iluzionista? Pre väčšinu ľudí moderného sveta je Ježišova výzva neuskutočiteľná. Problémom je, že naše srdce aj myseľ sú narušené. Od podoby Boha sme odklonení. A žijeme v deformovanom prostredí. Svojvoľne.

Pričiniť sa aspoň niečím pre zachovanie mieru vo svete neznamená len riešiť veľké globálne konflikty. Sme povolaní konať predovšetkým v malom. Evanjelium nás pozýva byť tvorcami pokoja kedykoľvek a kdekoľvek sme. Naše rodiny, naše pracoviská, naši susedia a všetci, s ktorými sa stretávame, sú cieľovou skupinou. To sú miesta pre naše osobné aktivity pokoja. Milovať všetkých ľudí je liekom pre zachovanie mieru.

Dokážeme prispieť k pokoji okolo nás touto medicínou?

DIALÓG

MLADÝCH

08-09/2014, VII. ročník

EDITORIAL

September mal pre mňa vždy špeciálny význam. Ani teplo, ani zima, stromy su krásne zafarbené a ja mám chuť použiť známu vetu z filmu „Láska cez internet“ a dať niekomu kyticu čerstvo zastrúhaných ceruziek.

Už keď som chodila do školy, tak bol pre mňa symbolom nového začiatku. Zakaždým to bola možnosť dať si nové ciele a sľúbiť si, že tento školský rok budem usilovnejšia, budem sa poctivo učiť, nevynechávať úlohy a všetko zvládnem oveľa lepšie ako rok predtým. Robila som to na gymnáziu, robila som to na vysokej škole a keďže som aj do práce nastúpila v septembri, tak mi asi navždy ostane zvyk bilancovať a plánovať nové začiatky hneď ako sa kalendár prevráti na 1. september.

Verím, že každý z nás chce aj tento školský rok začať čo najlepšie. Aj pismo nás vyzýva k tomu, aby sme sa v našich povinnostiach, či v škole, práci alebo v zbore usilovali a hľadali Božiu múdrosť.

(Prís 2, 1-11) „Syn môj, ak prijmeš moje slová a zachováš si v mysli moje prikázania, ak nachýliš ucho k múdrosti a nakloníš srdce k rozvahe, keď si na pomoc zavolaš rozumnosť, keď sa svojím hlasom dovolávať budeš rozvahy, ak ju budeš hľadať ako striebro a slediť po nej ako po skrytých pokladoch, vtedy pochopíš bázeň pred Hospodinom a nájdeš poznanie Boha. Lebo Hospodin dáva múdrosť, z Jeho úst je poznanie i rozvaha. On uchováva úspech pre statočných, je štítom pre tých, čo žijú bezúhonne, keď chráni chodníky práva a stráži cestu svojich zbožných. Potom pochopíš spravodlivosť a právo, statočnosť a každú dobrú cestu, lebo múdrosť ti vojde do srdca a poznanie ti bude milé, rozvaha bude bdieť nad tebou a rozumnosť ťa bude strážiť.“

Nové začiatky sa však týkajú aj našich zborov. Skončilo sa leto, tábory a začínajú sa dorasty, mládeže a besiedky. Vieme však, čo sa naozaj deje aj v ostatných zboroch? Akými aktivitami naši priatelia žijú? Comu sa mládeže naozaj venujú?

Tento rok sme si dali za úlohu to zistiť :)

Eva Kianičková

redakčná rada: **Eva Myjavcová** (predsedníčka)
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

redakcia: **Jana Lesňáková** (Cabadajová)
Šimon Evin
Tina Prištiaková
Vladka Vrajová

grafické spracovanie: **Alica Myjavcová**

KONTAKTY

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: **kianickova.eva@gmail.com**
mobil: **+421 903 822 042**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete **BLOGY**, alebo robíte **FOTKY**, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám zasielajte na:

dialogmladych@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mediasvatava.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

čo sa deje v **LEVICIACH**..

mládežnícke centrum Kontakt

Zbor Cirkvi bratskej v Leviciach je podľa počtu členov a návštevníkov najväčším na Slovensku, a teda i nás mladých kresťanov je v ňom pomerne veľa. Preto máme značný potenciál často sa stretávať. Nielen navzájom, ale taktiež vytvárať rozsiahlu sieť vzťahov s našimi neveriacimi priateľmi a známymi a prostredníctvom nich im prinášať evanjelium.

Je pre nás požehnaním a veľkou výsadou, že okrem duchovnej práce s mladými ľuďmi zo zboru máme aj skvelé miesto, núkajúce príležitosti pre nadväzovanie známostí a budovanie priateľstiev s nekresťanmi. Je ním Mládežnícke centrum Kontakt, „satelit“, „dieťa“ levického zboru, v ktorom prebieha mnoho aktivít (nielen) mladých ľudí.

Kontakt funguje od roku 2004 a už dlho pred jeho otvorením mal levický zbor víziu vytvoriť bezpečný priestor pre mladých kresťanov na stretávanie sa s neveriacimi. Zároveň však nemalo ísť priamo o kostolné priestory, aby bol tento objekt pre neveriacich atraktívnejším a prístupnejším. Mal byť medzistupňom, zastávkou na ceste zo sveta do zboru.

Princíp tejto cesty je takýto: Mladí kresťania trávia v Kontakte časť svojho voľného času a neveriaci tam prídu tiež, na základe pozvania alebo upútania pro-

duktmi, službami či podujatiami, ktoré Kontakt núka. Kresťania a nekresťania sa stretnú, spoznajú, skamarátia sa, vytvoria vzťah. Ich stretnutia v Kontakte i mimo neho pokračujú, vzťahy sa vyvíjajú, neskôr neveriaci, povzbudení týmito vzťahmi, začnú navštevovať podujatia, ktoré sa konajú mimo Kontaktu. Najčastejšie je to v modlitebni, „kostole“, – stretnutia dorastu, mládeže, bohoslužby. V rôznych štádiách tohto procesu neveriaci počujú evanjelium a ak padne na úrodnú pôdu, začnú oni chodiť do Kontaktu nadväzovať vzťahy s inými neveriacimi a celý proces sa opakuje.

Konkrétne aktivity mladých v Kontakte sa dajú rozdeliť do dvoch skupín: neorganizované a organizované. Tie prvé znamenajú neformálne stretnutia, ktorých výhodou je zaujímavá ponuka Kontaktu. Pre viac či menej vážne rozhovory je tu nielen pohodlná klubovňa, ale taktiež kaviareň s nefajčiarskou prevádzkou a voľným wi-fi pripojením, kde sa okrem kávy dá pochutnať si na horúcej čokoláde, čajoch, miešaných nápojoch a iných dobrotách. V spomínanej klubovni sa dá hrať stolným tenis, stolný futbal a spoločenské hry. Veľmi obľúbenou a v Leviciach ojedinelou je profesionálna umelá lezecká stena na terase.

Škála organizovaných aktivít v Kontakte je veľmi pestrá a tiež láka ľudí

so širokým spektrom záujmov. Tieto aktivity môžu byť jednorazové alebo pravidelné. Môžu sa týkať vecí, ktoré sú bežnou súčasťou voľnočasovej ponuky Kontaktu: turnaje v stolných hrách (napr. Osadníkoch z Katanu), turnaje v stolnom tenise, stolnom futbale, lezecké súťaže... Okrem toho sa tu konajú ďalšie akcie: tvorivé dielne, kde sa vyrába všetko možné, od ozdobených zošitov cez batikované tričky po šperky z rôznych materiálov. Prebiehajú tu kultúrne podujatia ako filmová projekcia, koncerty rôznych žánrov, divadlo, autorské čítanie či tematické párty. Beseduje sa so zaujímavými osobnosťami, tunajší i zahraniční lektori vyučujú angličtinu na rôznych úrovniach pokročilosti, hudobníci učia hrať na hudobných nástrojoch, profesionálni i amatérski fotografi sa stretávajú vo fotoklube a iné.

Silnou stránkou a princípom týchto organizovaných aktivít je to, že ich or-

organizátormi sú mnohokrát práve mladí veriaci, s ktorými je pre mladých neveriacich jednoduchšie nadviazať kontakt a vytvoriť vzťah ako so staršími ľuďmi alebo ľuďmi v strednom veku. Okrem toho mimo organizovaných aktivít dobrovoľníci ostávajú v klubovni či kaviarni a starajú sa o neformálny čas – aktívne sa venujú ľuďom, ktorí tam prídu. Zároveň sa v Kontakte konajú stretnutia dorastu a mládeže, kde majú neveriaci lepšiu možnosť sa priamo stretnúť s kresťanským vyučovaním zameraným práve na ich vekovú skupinu. Práca mladých v Kontakte prináša ovocie. Jedna moja kamarátka hovorí: „Do

Kontaktu som prišla pre lezeckú stenu. Tam som spoznala ľudí, ktorí mi ukázali, že viera nie je len o chodení do kostola počas kresťanských sviatkov, ale niečo oveľa hlbšie.“

miesto v dome – Levice

Miesto v dome je občianske združenie, ktoré nie je priamym projektom zboru Cirkvi bratskej v Leviciach, no napriek tomu je s ním veľmi úzko prepojené. Celý personál tvoria kresťania.

V roku 2004 sa pilotným projektom stal výdaj teplého jedla, ktorý pokračuje dodnes. Cieľovou skupinou sú ľudia bez domova, avšak postupne vznikali ostatné projekty, ktoré vyplývali z potrieb núdzných ľudí v našom meste. K jednému teplému jedlu denne sa pridali ďalšie potraviny, hygienické potreby či šatstvo. Rozbehol sa predaj časopisu *Nota Bene*, neskôr bolo zriadené hygienické centrum a tiež sociálne poradenstvo.

Medzi klientmi je mnoho rodín s deťmi, ktoré žijú v zlých podmienkach v lokalite Ladislavov Dvor neďaleko Levíc. Pracovníci organizácie preto dlho premýšľali, ako im v ich situácii pomôcť prežiť, prípadne posunúť ich vpred. Vznikla myšlienka poskytnúť rodinám nielen materiálnu pomoc, ale tiež viesť deti k vzdelávaniu a ponúknuť im zmysluplný spôsob trávenia voľného času.

Už niekoľko rokov prebieha doučovanie a organizovanie voľnočasových aktivít pre deti z núdzných rodín. Tento projekt by nemohol fungovať bez pomoci dobrovoľníkov. Keďže je v našom meste stredná škola pre budúcich sociálnych pracovníkov, stala sa dôležitým zdrojom pre hľadanie dobrovoľníkov. Postupne vznikla skupina starších detí, ktoré prešli doučovaním a inými aktivitami, a tak nadviazali vzťahy s pracovníkmi a tí si získali ich dôveru. Miesto v dome je však kresťanská organizácia, preto je túžbou všetkých jej zamestnancov ponúkať týmto deťom nielen zábavu, vzťahy a lásku, ale tiež evanjelium. Zrodil sa nápad ísť hlbšie práve so staršími deťmi, ktoré stále prejavovali záujem tráviť čas so zamestnancami a dobrovoľníkmi v Mieste v dome. Táto práca nie je len klasickou charitou, ktorých je okolo nás veľa, ale je aj misiou. Z okolia často prichádzajú pochybnosti, či má vôbec zmysel venovať sa takýmto deťom, keď sa potom znovu vracajú do starého, pre nich prirodzeného prostredia. Napriek tomu ľudia, ktorí túto prácu robia, vidia veľký zmysel v momentoch, ktoré s deťmi

trávia. Vedia, že záleží aj na tej krátkej chvíli, kedy sa cítia šťastné a prijaté.

Avšak len ľudia, ktorí sami žijú s Kristom, môžu vniesť Jeho lásku do života druhých ľudí. Preto dôležitú súčasť tímu dobrovoľníkov tvoria mladí ľudia z nášho zboru. Konkrétnym prípadom je skupinka dievčat z dorastu. Rozhodli sa zapojiť do voľnočasových aktivít pre deti a zároveň im ukazovať na Krista tým, ako žijú, ako sa správajú a ako o ňom hovoria.

Jedným z dievčat, ktoré sa rozhodli venovať svoj voľný čas týmto deťom, je Katka Jardeková. „Pomáhala som pri rôznych aktivitách, hrala som sa s deťmi a vymýšľali sme program, ktorý by hovoril o Bohu.“ Väčšina z nás nemá možnosť dostať sa tak blízko do kontaktu s ľuďmi, ktorých obvyčajne na ulici obchádzame zďaleka. Pre mnohých mladých dobrovoľníkov je to obrovská výzva, znamená to zahodenie predsudkov, vzdávanie sa samého seba. „Predtým, ako sme do toho šli, bála som sa ich reakcie na všetko, počnúc aktivitami až po tému. Mala som tiež strach

zo svojej vlastnej reakcie, lebo som sa s touto komunitou ľudí ešte osobnejšie nestretla.“

Stretnutia dievčenskej skupinky s deťmi sa niesli v téme vzťahy - s priateľmi, s rodičmi, so súrodencami. Dievčatá o nich hovorili z pohľadu Biblie a na poslednom stretnutí hovorili o vzťahu, ktorý im ponúka Ježiš.

Výsledkom práce dievčat z dorasteneckej skupinky nebolo len to, že strávili čas s deťmi, hovorili im o Ježišovi a nadviazali s nimi vzťahy, ktoré sú pre tieto deti také vzácne. Je to práca, ktorá tiež mení pohľad a celé srdce toho, kto ju robí. „Naučila som sa na nich pozerať inak. Sú to hravé deti, potrebujú pozornosť ako každé iné dieťa, potrebujú len vedieť, že aj ony sú dôležité.“

Kristína Prištiaková

kde cesta končí, tam nová začína

„A hľa, ja som s vami po všetky dni...“
(Mt 28, 20)

Prečo sa môžeme báť „Septembra“. Ten mrazivý pocit, že sa vraciame medzi upírov a vlkodlakov, ktorí nás zjedia. Veď predsa, ten svet je tak „nebezpečný“. Keby sme len mohli zostať v tých svojich táboroch. Vážne. Prečo sa obávame sveta? Zopár dôvodov stojí za to pozrieť:

- Božiu milosť a lásku si chceme zaslúžiť svojimi skutkami, zbožným životom, nábožným správaním a „svet“ nám v tom bráni.
- Ježiš nás prijíma preto, lebo patríme do správneho zboru či pochádzame zo správnych rodín a „svet“ sú predsa len iné rodiny..
- Stačí, keď nasledujeme Ježiša nako pred rodičmi a cirkvou. Vo „svete“ by som musel nasledovať Ježiša poriadne, poctivo, stále a na každom mieste. Bfíí.
- Svetskí bohovia: láska, sex, peniaze,

imidž, parta, krása, moc, popularita, sú silnejšie ako náš Ježiš.

- Máme strach, že Ježiš vládne len v našich cirkvách, ešte tak maximálne na Campfeste. Určite však nie je Pánom sveta, nemá ho pod kontrolou. Jednoducho, svet sa Ježišovi vyšmykol z rúk.
- Svet je iný. Nechápem tých ľudí.
- „Pre pána Jána kráľa, čo mám v tom svete robiť?“

V prvom rade treba vstať z postele. Nabrať obrovskú odvahu k umytiu zubov. Fúú a teraz to najhoršie... zobrať tašku a ísť na novú cestu, kde budem žiť tak, ako som sa naučil na táboroch. Kde viem, že je moje každodenné miesto, pretože ten „svet“ potrebuje vidieť Ježiša z môjho srdca. Kde sa budem snažiť rozumieť prečo sa moji spolužiaci takto správajú. Kde budem presvedčený, že Ježiš má pevne v rukách moje dni v škole. Dokonca, miluje aj mojih spolužakov. Kde je Ježiš omnoho silnejší

ako škaredí bohovia lásky, sexu, partii, moci, peňazí, imidžu. Kde ma stále vidia ako môžem nasledovať Ježiša Krista úprimne a môžem byť týmto síce trochu iný, ale určite výnimočný. Kde môžem byť vďačný za to v akej rodine som vyrastal a môžem sa modliť za mnohých, ktorí túto milosť nemali. Kde si Božiu lásku nemusím zasluhovať nábožným správaním, pretože viem, že ja som Boží syn a dcéra a Ježiš je so mnou stále.

Cesta prázdnin končí. Cesta septembra začína. Ja však viem, že Boh je so mnou. Viac, ako cez prázdniny.

E.

BLOGGervin

fické a rodové súradnice

Školský globálny slovník
rebratá (aj príviesť) skomár 3700
jed. množstvo skomár. Dôlna 3000
na karmelitánskej ulici, 1000
školníka skomár. 10000

Jozef Miloslav H.
Ľudovít Velislav S.

Múzeum sestier Royových (exkurzie a prednášky
pre školy, organizované skupiny, jednotlivcov)

Hudobno-dramatický krúžok
(výučba spevu, hry na klavír, nácviky detského spevokolu,
organizovanie koncertov a muzikálov)

Klub dobrej zvesti
(biblické vyučovanie, spev a hry pre deti)

Štúdium knihy Genezis
(biblické vyučovanie pre širokú verejnosť)

Modlitby za mesto a misiu
(modlitebné reťaze a pravidelné stretávanie modlitebníkov)

Klub abstinentov (stretnutia a vzájomná podpora
ľudí po ambulantnej a ústavnej liečbe)

Požičiavanie zdravotníckych pomôcok
(poradenstvo, výdaj, skladovanie, opravy
a dezinfekcia zdravotníckych pomôcok)

**V čiastočne
rekonštruovanom
Domove bielych hláv
v Starej Turej
už funguje:**

**Všetky aktivity môže
čoskoro prerušiť
tento kotol...
už doslúžil**

**Prosíme,
pomôžte nám pri kúpe nového.**

Účet: 1015619003/1111 (VS:3535) / IBAN: SK441111000001015619003

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@internet.sk,
v diskusnom fóre na: www.mediasvatava.sk, aj písané na adresu redakcie.